

e-ISSN: 2148-0494

dergİabant (AİBÜ İlahiyat Fakültesi Dergisi), Bahar 2018, Cilt:6, Sayı:11, 6:58-90

Gönderim Tarihi: 28.04.2018

Kabul Tarihi: 25.06.2018

İMÂM MÜSLİM'İN SAHİH'İNE KAYNAKLIK BAKIMINDAN İMÂM MÂLİK'İN MUVATTA'SI (TAHRİC, MUKÂYESE VE TAHLİL)

Üzeyir DURMUŞ*

Öz

İmâm Mâlik'in Muvatta'sı İmam Müslim'in Sahîh'inin önemli kaynaklarından biridir. Müslim eserinde Mâlik'ten 397 rivâyet aktarmıştır. Bu rivâyetlerin yaklaşık yüzde yetmişbeşi, Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî, Kuteybe b. Saîd ve Abdullah b. Mesleme el-Ka'nebî tarikiyle nakledilmiştir. Müslim'in Mâlik'ten rivâyette birinci tercihi Mâlik'in talebesi Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî'dir. Müslim'in ondan rivâyetleri Mâlik'ten yaptığı toplam rivâyetin yaklaşık yüzde elli yedisini oluşturmaktadır. Müslim, Mâlik'ten talebeleri, talebelerinin talebeleri ve talebelerinin talebelerinin talebeleri tarikiyle hadis nakletmekle birlikte doğrudan talebelerinden yaptığı rivâyetler, toplam rivâyetlerin yaklaşık yüzde seksenini oluşturmaktadır. Müslim'in Mâlik'ten rivâyetleri Muvatta'nın Leysî, Şeybânî, Zührî, Ka'nebî, Hadesânî, Abdurrahmân b. Kâsim, Abdullâh b. Vehb ve Ali b. Ziyâd rivâyetlerinde araştırıldığında 20 tanesi hariç kalanının bu nüshalarda yer aldığı görülmüştür. Müslim'in Mâlik'ten rivâyetlerinin çoğu Yahyâ b. Yahyâ el-Leysî rivâyetinde yer almaktadır.

Anahtar Kelimeler: Hadis, Müslim, Mâlik, el-Muvatta, Rivâyet.

İMÂM MÂLİK'S MUWAṬṬA' IN TERMS OF THE SOURCE TO İMÂM MUSLİM'S SAHİH (TAHKRİJ, COMPARISON AND ANALYSIS)

Abstract

Muwaṭṭa of İmâm Mâlik is one of the important sources of the Sahîh of İmâm Muslim. Muslim narrated 397 narrations from Mâlik. About seventy percent of these narratives was transferred from Yahyâ at-Tamîmî, Qutayba and Qa'nebî. The first preference of Muslim from Mâlik on the narration is Tamîmî. Muslim narratives from him constitute approximately fifty seven percent of the total narratives from Mâlik. Even though Muslim narrated hadith from Mâlik through his students, students of his students and students of his students' students, Muslim's direct narrations from his students are about eighty percent of the total narratives. When the narrations of Muslim from Mâlik is examined in the Muwaṭṭa's narrations, it was observed that the except 20 of them were included in these narrations. Most of the narrations of Muslim from Mâlik are located in narration of al-Laysî.

Keywords: Hadith, Muslim, Mâlik, al-Muwaṭṭa, Narration.

* Dr. Öğr. Üyesi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi İlahiyat Fakültesi, Temel İslam Bilimleri Bölümü, Hadis Anabilim Dalı, uzeyirdurmus@comu.edu.tr ORCID ID 6160-1776-0003-0000

Giriş

Mâlik b. Enes (ö. 179/795), fıkıh ve hadis alanındaki çalışmaları hem çağdaşlarına hem de kendisinden sonra gelen âlimlere te'sîr etmiş olan büyük bir müctehid ve muhaddistir. İmâm Mâlik'in hadis ve fıkıh ilimlerindeki mahâretini bizzat kaleme almış olduğu *el-Muvatta'* adlı eserde görmek mümkündür. Bu eser, hem hadis hem fıkıh kitabı özelliği taşıyan ve bu iki ilimde ciddî bir birikim ihtiva eden önemli bir çalışmadır.

Sika bir muhaddis olan İmâm Mâlik'in rivâyetleri, birçok hadîs âlimi tarafından ondan nakledilmiş ve kitaplarına kaydedilmiştir. Buhârî (ö. 256/870) ve Müslim de (ö. 261/875) bunlar arasındadır. Bu iki muhaddis genellikle hocaları, bazen de hocalarının hocaları veya hocalarının hocalarının hocaları vasıtasıyla ondan hadis rivâyet etmiştir. Tespitlerimize göre Buhârî, *el-Câmi'u's-sahîh* adlı eserinde 420 civarında farklı rivâyeti yaklaşık 650 yerde Mâlik'e dayanan senedlerle rivâyet etmiştir.¹ Müslim'in, *el-Câmi'u's-sahîh*'indeki ondan rivâyetlerinin sayısı ise 352'dir. Bu sayılar, her bir eserin rivâyet sayısının yaklaşık % 10'una tekâbül etmektedir.

Görebildiğimiz kadarıyla Mâlik'in *Muvatta'*sının Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'ine kaynaklığı konusunda müstakil bir çalışma yapılmamıştır. Sadece Dilek Tekin "Yazılı-Şifâhî Rivayet Bağlamında Müslim'in Eser Sahibi Hocalarından Rivayetleri" adlı doktora tezinde ve bu tezin kaynaklık ettiği "Müslim'in Sahîh'inin Yazılı Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler" adlı makalesinde konuya temas etmektedir.² Makaleden anlaşıldığı kadarıyla tezde Müslim'in hocaları esas alındığı ve bizim yaptığımız gibi Müslim'in Mâlik'le bağı özelinde bir araştırma yapılmadığı için kapsam ve yöntem olarak bizim çalışmamızdan farklıdır. Ayrıca bazı konularda ulaştığımız sonuçlarda da farklılıklar bulunmaktadır. Şöyle ki:

1. Tekin makalesinde, "*Müslim Sahîh'inde Yahyâ'dan toplamda 692 hadis nakletmiştir. Bunlardan 236'sı Mâlik'ten mervîdir. Bu 236 rivayeti aynı isnad ve metinle Yahyâ'nın Muvatta nüshasında taradığımızda 202'sine rastladık. Metin mukayesesi neticesinde bahsi geçen bu hadislerden 65'inin aynı, 42'sinin benzer, 35'inin ise farklı kategorisinde olduğu görülmüştür. Kalan 60 rivayet ise tahvil, telfik gibi sebeplerle metin mukayesesine dâhil edilememiştir.*"³ demektedir. Bizim tespitimize göre ise Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî'den nakledilen Mâlik b. Enes hadisleri 236 değil 227'dir. Ayrıca Yahyâ b. Yahyâ el-Leysî'nin *Muvatta'* rivâyetiyle karşılaştırıldığında aynı veya benzer hadis sayısı daha fazladır.

¹ Bu sayı Fuad Sezgin tarafından yaklaşık 300 hadisin 600 kadar yerde tekrarı şeklinde verilmektedir. Bkz. Fuad Sezgin, *Buhârî'nin Kaynakları*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1956, s. 305.

² Dilek Tekin, "Müslim'in Sahîh'inin Yazılı Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler", *Hadis ve Siyer Araştırmaları*, 1/1 (2015), 124-163.

³ Tekin, "Müslim'in Sahîh'inin Yazılı Kaynakları", 150.

2. Tekin makalesinin bir başka yerinde de şunları söylemektedir: “Müslim’in *Sahîh’indeki Kâ’nebî rivâyetleri 61 olup bunlardan 13’ü Mâlik’tendir.*”⁴ Lakin ileride görüleceği üzere Müslim’in Mâlik’ten Ka’nebî tarikiyle rivâyet ettiği hadislerin sayısı 13 değil 18’dir. Tekin’in 13 sayısına nasıl ulaştığına dair bir bilgiye vâkîf değiliz. Ancak bir tahmin olarak, sadece senedleri zikredilen mütâbî rivâyetleri sayımda dikkate almamış olabileceği söylenebilir.

Tekin’in tezinde ve makalesinde hedeflediği amaç, müstakil olarak Müslim’in *el-Câmi’u’s-sahîh’inde* bulunan Mâlik’in rivâyetlerini bir araya toplamak ve değerlendirmek değildir. Bizim ise amacımız tam olarak budur.

Bu makalede, İmâm Müslim’in İmâm Mâlik’ten yaptığı tüm rivâyetler tahrîc, *Câmi’u’s-sahîh* ve *Muvatta’* arasındaki ortak rivâyetler ana hatlarıyla mukâyese ve ortaya çıkan sonuçlar tahlîl edilecektir.

1. Müslim’in Mâlik’ten Rivâyet Ettiği Hadisler

İmâm Müslim’in *el-Câmi’u’s-sahîh’inde* kendisinden en çok hadis rivayet ettiği hocası İbn Ebî Şeybe’dir. Müslim, kitabında bu hocasından 1296 rivâyet nakletmiştir.⁵ Müslim’in, hocaları veya daha üstteki râvîler vasıtasıyla Mâlik b. Enes’ten yaptığı rivâyetlerin sayısı ise 352’dir. Bu da azımsanacak bir rakam değildir. İmâm Müslim’in *el-Câmi’u’s-sahîh* adlı eserindeki rivâyetlerinde İmâm Mâlik, bazen Mâlik b. Enes, çoğunlukla da Mâlik şeklinde zikredilmektedir. Müslim, *el-Câmi’u’s-sahîh’in* 54 bölümünün (kitâb) 44’ünde Mâlik’ten hadis rivâyet etmektedir. Bu 44 bölümde yer alan 352 rivâyetin 332 tanesi aynen veya benzer bir şekilde *Muvatta’nın* Yahyâ, Şeybânî, Ebû Mus’âb ve Hadesânî nüshalarında yer almaktadır.

Bahsi geçen rivâyetlerin sened ve metinleriyle verilmesi durumunda makalenin hacmi kitap boyutuna ulaşacağı için bunun yerine ilgili rivâyetlerin Muhammed Fuâd Abdülbâkî neşrindeki bâb numaraları metinde, Müslim ve Mâlik’in eserlerindeki yerlerinin tahrîci ise dipnotta verilecektir. *el-Câmi’u’s-sahîh* ve *Muvatta’* mukâyeselerinde *Muvatta’nın* Yahyâ b. Yahyâ el-Leysî rivâyeti esas alınmakla birlikte onda olmayan hadisler eldeki diğer nüshalarda (Şeybânî, Ebû Mus’âb, Hadesânî ve diğerleri) varsa bu durum da belirtilecektir. Amaç nüsha karşılaştırması olmadığı için ilgili rivâyetler nüshalardan birinde bulunduğu özel bir sebep olmadıkça diğer nüshalarda bulunup bulunmadığı belirtilmeyecektir.

Müslim’in *el-Câmi’u’s-sahîh* adlı eserinin her biri kitâb olarak adlandırılan bölümlerinde İmâm Mâlik’ten nakledilen hadislerin yerleri kitâb ve bâb sırasıyla şöyledir:

⁴ Tekin, “Müslim’in Sahîh’inin Yazılı Kaynakları”, 152.

⁵ Tekin, “Müslim’in Sahîh’inin Yazılı Kaynakları”, 140.

1.1. Kitâbu'l-İmân

Toplam 9 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır:

2. bâb,⁶ 21. bâb,⁷ 32. bâb,⁸ 42. bâb,⁹ 48. bâb,¹⁰ 69. bâb,¹¹ 75. bâb,¹² 82. bâb,¹³ 86. bâb.¹⁴

1.2. Kitâbu't-Tahâret

Toplam 8 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 7. bâb,¹⁵ 8. bâb,¹⁶ 10. bâb,¹⁷ 12. bâb,¹⁸ 14. bâb,¹⁹ 16. bâb,²⁰ 27. bâb,²¹ 33. bâb.²²

1.3. Kitâbu't-Hayz

Toplam 6 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 3. bâb,²³ 6. bâb,²⁴ 10. bâb,²⁵ 16. bâb,²⁶ 24. bâb,²⁷ 28. bâb.²⁸

1.4. Kitâbu's-Salât

Toplam 19 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 7. bâb,²⁹ 10. bâb,³⁰ 11. bâb,³¹ 17. bâb,³² 17. bâb,³³ 18. bâb,³⁴ 18. bâb,³⁵ 19. bâb,³⁶ 22. bâb,³⁷

-
- 6 Müslim, "İmân", 8. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 94. Aynı sened ve metinle.
7 Müslim, "İmân", 85. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 15. Aynı sened ve metinle.
8 Müslim, "İmân", 125. Bkz. Muvatta', "İstiskâ", 4. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
9 Müslim, "İmân", 161. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Siyer", 866. Aynı sened ve metinle.
10 Müslim, "İmân", 183. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 25. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
11 Müslim, "İmân", 151. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.
12 Müslim, "İmân", 238. Bkz. Muvatta', "Sıfetu'n-nebi", 2. Aynı sened ve metinle.
13 Müslim, "İmân", 304. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.
14 Müslim, "İmân", 334. Bkz. Muvatta', "Kur'an", 26. Farklı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
15 Müslim, "Tahâret", 18. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 1. Belirtilen sened ve metinle.
16 Müslim, "Tahâret", 22. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 3. Aynı sened ve metinle.
17 Müslim, "Tahâret", 32. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 31. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
18 Müslim, "Tahâret", 39. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 28. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
19 Müslim, "Tahâret", 41. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 55. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
20 Müslim, "Tahâret", 53. Bkz. Muvatta', "Şi'r", 2. Aynı sened ve metinle.
21 Müslim, "Tahâret", 90. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 35. Aynı sened ve metinle.
22 Müslim, "Tahâret", 110. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 103. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
23 Müslim, "Hayz", 6. Bkz. Muvatta', "İ'tikâf", 1. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
24 Müslim, "Hayz", 25. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 76. Aynı sened ve metinle.
25 Müslim, "Hayz", 40. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 68. Aynı sened ve metinle.
26 Müslim, "Hayz", 70. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 28. Aynı sened ve aynı ama daha uzun bir metinle.
27 Müslim, "Hayz", 91. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 19. Aynı sened ve metinle.
28 Müslim, "Hayz", 108. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 89. Aynı sened ve metinle.
29 Müslim, "Salât", 10. Bkz. Muvatta', "Salât", 2. Aynı sened ve metinle.
30 Müslim, "Salât", 27. Bkz. Muvatta', "Salât", 19. Aynı sened ve metinle.
31 Müslim, "Salât", 39. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 68. Aynı sened ve metinle.
32 Müslim, "Salât", 65. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 67. Aynı sened ve önemsiz metin

24. bâb,³⁸ 28. bâb,³⁹ 35. bâb,⁴⁰ 35. bâb,⁴¹ 41. bâb,⁴² 47. bâb,⁴³ 48. bâb,⁴⁴ 48. bâb,⁴⁵ 51. bâb,⁴⁶ 52. bâb.⁴⁷

1.5. Kitâbu'l-Mesâcid

Toplam 27 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 2. bâb,⁴⁸ 3. bâb,⁴⁹ 13. bâb,⁵⁰ 13. bâb,⁵¹ 13. bâb,⁵² 19. bâb,⁵³ 19. bâb,⁵⁴ 19. bâb,⁵⁵ 20. bâb,⁵⁶ 21. bâb,⁵⁷ 25. bâb,⁵⁸ 30. bâb,⁵⁹ 30. bâb,⁶⁰ 30. bâb,⁶¹ 31. bâb,⁶² 32. bâb,⁶³ 34. bâb,⁶⁴ 34.

-
- farklarıyla.
- 33 Müslim, "Salât", 69. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 66. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 34 Müslim, "Salât", 71. Bkz. Muvatta', "Salât", 47. Aynı sened ve metinle.
- 35 Müslim, "Salât", 72. Bkz. Muvatta', "Salât", 45 öncesi. Aynı sened ve metinle.
- 36 Müslim, "Salât", 80. Bkz. Muvatta', "Salâtü'l-cemâa", 16. Belirtilen sened ve metinle.
- 37 Müslim, "Salât", 102. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 61. Aynı sened ve metinle.
- 38 Müslim, "Salât", 109. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 70. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 39 Müslim, "Salât", 129. Bkz. Muvatta', "Salât", 3. Aynı sened ve metinle.
- 40 Müslim, "Salât", 173. Bkz. Muvatta', "Salât", 24. Aynı sened ve metinle.
- 41 Müslim, "Salât", 174. Bkz. Muvatta', "Salât", 23. Aynı sened ve metinle.
- 42 Müslim, "Salât", 213. Bkz. Muvatta', "Salât", 28. Belirtilen sened ve denildiği gibi benzer bir metinle.
- 43 Müslim, "Salât", 254. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 38. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 44 Müslim, "Salât", 258. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 33. Aynı sened ve metinle.
- 45 Müslim, "Salât", 261. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 34. Aynı sened ve metinle.
- 46 Müslim, "Salât", 272. Bkz. Muvatta', "Salâtü'l-leyl", 2. Aynı sened ve metinle.
- 47 Müslim, "Salât", 275. Bkz. Muvatta', "Salâtü'l-cemâa", 30. Aynı sened ve metinle.
- 48 Müslim, "Mesâcid", 13. Bkz. Muvatta', "Kible", 6. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 49 Müslim, "Mesâcid", 530 (20). Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Cenâiz", 321. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "Câmi", 17. Farklı sened ve benzer metinle.
- 50 Müslim, "Mesâcid", 41. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 81. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 51 Müslim, "Mesâcid", 50. Bkz. Muvatta', "Kible", 4. Aynı sened ve metinle.
- 52 Müslim, "Mesâcid", 52. Bkz. Muvatta', "Kible", 5. Aynı sened ve metinle.
- 53 Müslim, "Mesâcid", 82. Bkz. Muvatta', "Sehv", 1. Aynı sened ve metinle.
- 54 Müslim, "Mesâcid", 85. Bkz. Muvatta', "Salât", 65. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 55 Müslim, "Mesâcid", 99. Bkz. Muvatta', "Salât", 59. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 56 Müslim, "Mesâcid", 107. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 12. Aynı sened ve metinle.
- 57 Müslim, "Mesâcid", 116. Bkz. Muvatta', "Salât", 48. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 58 Müslim, "Mesâcid", 134. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 33. Aynı sened ve önemsiz metin farklarıyla.
- 59 Müslim, "Mesâcid", 161. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 15. Aynı sened ve metinle. Müslim hemen devamında gelen 607 numaralı hadisinde senedinde Mâlik'in de geçtiği bir başka tarîke işaret etmektedir.
- 60 Müslim, "Mesâcid", 162. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 15. Müslim 607 numaralı bu hadisinde senedinde Mâlik'in de geçtiği bir başka tarîke işaret etmektedir.
- 61 Müslim, "Mesâcid", 163. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 5. Aynı sened ve metinle.
- 62 Müslim, "Mesâcid", 167. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 1. Aynı sened ve metinle.
- 63 Müslim, "Mesâcid", 186. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 28. Aynı sened ve önemsiz bir kelime farkıyla.
- 64 Müslim, "Mesâcid", 193. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 11. Aynı sened ve metinle.

bâb,⁶⁵ 35. bâb,⁶⁶ 36. bâb,⁶⁷ 37. bâb,⁶⁸ 40. bâb,⁶⁹ 42. bâb,⁷⁰ 42. bâb,⁷¹ 48. bâb,⁷² 49. bâb,⁷³ 54. bâb.⁷⁴

1.6. Kitâbu'l-Müsâfirîn

Toplam 28 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,⁷⁵ 3. bâb,⁷⁶ 4. bâb,⁷⁷ 4. bâb,⁷⁸ 4. bâb,⁷⁹ 5. bâb,⁸⁰ 6. bâb,⁸¹ 11. bâb,⁸² 13. bâb,⁸³ 13. bâb,⁸⁴ 14. bâb,⁸⁵ 16. bâb,⁸⁶ 16. bâb,⁸⁷ 17. bâb,⁸⁸ 17. bâb,⁸⁹ 20. bâb,⁹⁰ 24. bâb,⁹¹ 25. bâb,⁹² 25. bâb,⁹³ 26. bâb,⁹⁴ 26. bâb,⁹⁵ 26. bâb,⁹⁶ 31. bâb,⁹⁷ 33. bâb,⁹⁸ 48. bâb,⁹⁹ 51. bâb,¹⁰⁰

- 65 Müslim, "Mesâcid", 194. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 10. Aynı sened ve metinle.
66 Müslim, "Mesâcid", 200. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 21. Aynı sened ve metinle.
67 Müslim, "Mesâcid", 207. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-cemâa", 25. Aynı sened ve metinle.
68 Müslim, "Mesâcid", 210. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 21. Aynı sened ve iki kelimenin yer değişmesi hariç aynı metinle.
69 Müslim, "Mesâcid", 232. Bkz. Muvatta', "Vukûtu's-salât", 4. Aynı sened ve metinle.
70 Müslim, "Mesâcid", 245. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-cemâa", 2. Aynı sened ve metinle.
71 Müslim, "Mesâcid", 249. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-cemâa", 1. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
72 Müslim, "Mesâcid", 266. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 31. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
73 Müslim, "Mesâcid", 275. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 52. Aynı sened ve metinle.
74 Müslim, "Mesâcid", 297. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Câmi", 1964. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
75 Müslim, "Müsâfirîn", 1. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 8. Aynı sened ve metinle.
76 Müslim, "Müsâfirîn", 22. Bkz. Muvatta', "Salât", 10. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
77 Müslim, "Müsâfirîn", 35. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 25. Aynı sened ve metinle.
78 Müslim, "Müsâfirîn", 36. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 15. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
79 Müslim, "Müsâfirîn", 37. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 26. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
80 Müslim, "Müsâfirîn", 42. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 3. Aynı sened ve metinle.
81 Müslim, "Müsâfirîn", 49. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 4. Aynı sened ve metinle.
82 Müslim, "Müsâfirîn", 69. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 57. Aynı sened ve metinle.
83 Müslim, "Müsâfirîn", 77. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 29. Aynı sened ve metinle.
84 Müslim, "Müsâfirîn", 82. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 28. Aynı sened ve metinle.
85 Müslim, "Müsâfirîn", 87. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 29. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
86 Müslim, "Müsâfirîn", 112. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-cemâa", 23. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
87 Müslim, "Müsâfirîn", 118. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-cemâa", 21. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
88 Müslim, "Müsâfirîn", 121. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Vukûtu's-salât", 292. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 8. Aynı sened ve "hattâ..." bölümünün olmaması hariç aynı metinle.
89 Müslim, "Müsâfirîn", 125. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 9. Aynı sened ve metinle.
90 Müslim, "Müsâfirîn", 145. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 13. Aynı sened ve metinle.
91 Müslim, "Müsâfirîn", 168. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 30. Aynı sened ve metinle.
92 Müslim, "Müsâfirîn", 173. Bkz. Muvatta', "Salât fî ramadân", 30. Aynı sened ve metinle.
93 Müslim, "Müsâfirîn", 177. Bkz. Muvatta', "Salât fî ramadân", 30. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
94 Müslim, "Müsâfirîn", 182. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 11. Aynı sened ve metinle.
95 Müslim, "Müsâfirîn", 195. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 12. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
96 Müslim, "Müsâfirîn", 199. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 34. Aynı sened ve birkaç kelime hariç

51. bâb,¹⁰¹ 57. bâb.¹⁰²

1.7. Kitâbu'l-Cumua

Toplam 4 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,¹⁰³
2. bâb,¹⁰⁴ 4. bâb,¹⁰⁵ 18. bâb.¹⁰⁶

1.8. Kitâbu Salâti'l-Îdeyn

3. bâb.¹⁰⁷

1.9. Kitâbu Salâti'l-İstiskâ

Girişte.¹⁰⁸

1.10. Kitâbu'l-Küsûf

Toplam 2 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,¹⁰⁹
3. bâb.¹¹⁰

1.11. Kitâbu'l-Cenâiz

Toplam 4 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 9. bâb,¹¹¹
12. bâb,¹¹² 21. bâb,¹¹³ 22. bâb.¹¹⁴

-
- aynı metinle.
- 97 Müslim, "Müsâfirîn", 222. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-leyl", 3. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
- 98 Müslim, "Müsâfirîn", 226. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 6. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
- 99 Müslim, "Müsâfirîn", 270. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 5. Aynı sened ve metinle.
- 100 Müslim, "Müsâfirîn", 285. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 48. Aynı sened ve metinle.
- 101 Müslim, "Müsâfirîn", 289. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 47. Aynı sened ve metinle.
- 102 Müslim, "Müsâfirîn", 310. Bkz. Muvatta', "Salâtu'l-havf", 1. Aynı sened ve metinle.
- 103 Müslim, "Cumua", 5. Bkz. Muvatta', "Cumua", 4. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
- 104 Müslim, "Cumua", 10. Bkz. Muvatta', "Cumua", 1. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
- 105 Müslim, "Cumua", 13. Bkz. Muvatta', "Cumua", 15. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
- 106 Müslim, "Cumua", 71. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Cumua", 551. Aynı sened ve aynı ama daha uzun bir metinle. Muvatta', "Kasru's-salât", 69. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı ama daha uzun bir metinle.
- 107 Müslim, "Salâtu'l-îdeyn", 14. Bkz. Muvatta', "Îdeyn", 8. Aynı sened ve metinle.
- 108 Müslim, "Salâtu'l-istiskâ", 1. Bkz. Muvatta', "İstiskâ", 1. Aynı sened ve metinle.
- 109 Müslim, "Küsûf", 1. Bkz. Muvatta', "Küsûf", 1. Belirtilen sened ve metinle.
- 110 Müslim, "Küsûf", 17. Bkz. Muvatta', "Küsûf", 2. Belirtilen sened ve metinle.
- 111 Müslim, "Cenâiz", 27. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 37. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
- 112 Müslim, "Cenâiz", 38. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 2. Belirtilen sened ve metinle.
- 113 Müslim, "Cenâiz", 61. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 54. Aynı sened ve metinle.
- 114 Müslim, "Cenâiz", 62. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 14. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.

1.12. Kitâbu'z-Zekât

Toplam 11 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 2. bâb,¹¹⁵ 4. bâb,¹¹⁶ 4. bâb,¹¹⁷ 14. bâb,¹¹⁸ 30. bâb,¹¹⁹ 32. bâb,¹²⁰ 41. bâb,¹²¹ 42. bâb,¹²² 44. bâb,¹²³ 51. bâb,¹²⁴ 52. bâb.¹²⁵

1.13. Kitâbu's-Sıyâm

Toplam 11 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 2. bâb,¹²⁶ 11. bâb,¹²⁷ 13. bâb,¹²⁸ 14. bâb,¹²⁹ 18. bâb,¹³⁰ 19. bâb,¹³¹ 22. bâb,¹³² 22. bâb,¹³³ 34. bâb,¹³⁴ 39. bâb,¹³⁵ 39. bâb.¹³⁶

Müslim, Kitâbu's-sıyâm'dan sonra gelen Kitâbu'l-i'tikâf'ta Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.14. Kitâbu'l-Hac

Toplam 47 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,¹³⁷ 1. bâb,¹³⁸ 2. bâb,¹³⁹ 3. bâb,¹⁴⁰ 4. bâb,¹⁴¹ 5. bâb,¹⁴² 7. bâb,¹⁴³ 8. bâb,¹⁴⁴ 8. bâb,¹⁴⁵ 8.

-
- 115 Müslim, "Zekât", 8. Bkz. Muvatta', "Zekât", 37. Aynı sened ve metinle.
 116 Müslim, "Zekât", 12. Bkz. Muvatta', "Zekât", 52. Aynı sened ve metinle.
 117 Müslim, "Zekât", 17. Bkz. Muvatta', "Zekât", 53. Aynı sened ve metinle.
 118 Müslim, "Zekât", 42. Bkz. Muvatta', "Sadaka", 2. Aynı sened ve metinle.
 119 Müslim, "Zekât", 91. Bkz. Muvatta', "Şi'r", 14. Belirtilen sened ve metinle.
 120 Müslim, "Zekât", 94. Bkz. Muvatta', "Sadaka", 8. Aynı sened ve metinle.
 121 Müslim, "Zekât", 122. Bkz. Muvatta'nın mevcut nüshalarında bulunamadı.
 122 Müslim, "Zekât", 124. Bkz. Muvatta', "Sadaka", 8. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
 123 Müslim, "Zekât", 128. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Câmi", 2124. Aynı sened ve birkaç kelime hariç metinle.
 124 Müslim, "Zekât", 167. Bkz. Muvatta', "Sadaka", 13. Belâğan ve oldukça uzun olan bu hadisin sadece bir cümlesi.
 125 Müslim, "Zekât", 173. Bkz. Muvatta', "Talâk", 25. Belirtilen sened ve metinle.
 126 Müslim, "Sıyâm", 3. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 1. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 127 Müslim, "Sıyâm", 55. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 38. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 128 Müslim, "Sıyâm", 78. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 10. Aynı sened ve metinle.
 129 Müslim, "Sıyâm", 83. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 28. Belirtilen sened ve metinle.
 130 Müslim, "Sıyâm", 110. Bkz. Muvatta', "Hac", 132. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 131 Müslim, "Sıyâm", 126. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 34. Belirtilen sened ve metinle.
 132 Müslim, "Sıyâm", 138. Bkz. Muvatta', "İdeyn", 5. Aynı sened ve metinle.
 133 Müslim, "Sıyâm", 139. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 36. Aynı sened ve iki ibârenin yer değişmesi hariç aynı metinle.
 134 Müslim, "Sıyâm", 175. Bkz. Muvatta', "Sıyâm", 56. Aynı sened ve iki kelimenin yer değişmesi hariç aynı metinle.
 135 Müslim, "Sıyâm", 205. Bkz. Muvatta', "İ'tikâf", 14. Aynı sened ve metinle.
 136 Müslim, "Sıyâm", 206. Bkz. Muvatta', "İ'tikâf", 11. Aynı sened ve metinle.
 137 Müslim, "Hac", 1. Bkz. Muvatta', "Hac", 8. Aynı sened ve metinle.
 138 Müslim, "Hac", 3. Bkz. Muvatta', "Hac", 9. Aynı sened ve metinle.
 139 Müslim, "Hac", 13. Bkz. Muvatta', "Hac", 22. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime eksiğiyle.
 140 Müslim, "Hac", 19. Bkz. Muvatta', "Hac", 28. Aynı sened ve bir kelime fazlasıyla aynı metinle.
 141 Müslim, "Hac", 23. Bkz. Muvatta', "Hac", 30. Aynı sened ve bir kelime fazlasıyla aynı

bâb,¹⁴⁶ 9. bâb,¹⁴⁷ 13. bâb,¹⁴⁸ 17. bâb,¹⁴⁹ 17. bâb,¹⁵⁰ 17. bâb,¹⁵¹ 25. bâb,¹⁵² 25. bâb,¹⁵³ 26. bâb,¹⁵⁴ 39. bâb,¹⁵⁵ 39. bâb,¹⁵⁶ 42. bâb,¹⁵⁷ 46. bâb,¹⁵⁸ 47. bâb,¹⁵⁹ 47. bâb,¹⁶⁰ 55. bâb,¹⁶¹ 57. bâb,¹⁶² 62. bâb,¹⁶³ 64. bâb,¹⁶⁴ 65. bâb,¹⁶⁵ 67. bâb,¹⁶⁶ 68. bâb,¹⁶⁷ 69. bâb,¹⁶⁸ 71. bâb,¹⁶⁹ 74. bâb,¹⁷⁰ 76. bâb,¹⁷¹ 77. bâb,¹⁷² 79. bâb,¹⁷³ 84. bâb,¹⁷⁴ 85. bâb,¹⁷⁵ 85. bâb,¹⁷⁶ 85. bâb,¹⁷⁷ 86. bâb,¹⁷⁸ 87. bâb,¹⁷⁹ 88. bâb,¹⁸⁰ 88. bâb,¹⁸¹ 92. bâb,¹⁸² 97. bâb.¹⁸³

metinle.

- 142 Müslim, "Hac", 25. Bkz. Muvatta', "Hac", 31. Aynı sened ve metinle.
 143 Müslim, "Hac", 33. Bkz. Muvatta', "Hac", 17. Aynı sened ve metinle.
 144 Müslim, "Hac", 50. Bkz. Muvatta', "Hac", 83. Aynı sened ve metinle.
 145 Müslim, "Hac", 57. Bkz. Muvatta', "Hac", 76. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
 146 Müslim, "Hac", 58. Bkz. Muvatta', "Hac", 78. Belirtilen sened ve metinle.
 147 Müslim, "Hac", 76. Bkz. Muvatta', "Hac", 88. Aynı sened ve metinle.
 148 Müslim, "Hac", 91. Bkz. Muvatta', "Hac", 4. Aynı sened ve metinle.
 149 Müslim, "Hac", 111. Bkz. Muvatta', "Hac", 223. Aynı sened ve metinle.
 150 Müslim, "Hac", 118. Bkz. Muvatta', "Hac", 36. Aynı sened ve metinle.
 151 Müslim, "Hac", 122. Bkz. Muvatta', "Hac", 37. Aynı sened ve metinle.
 152 Müslim, "Hac", 176. Bkz. Muvatta', "Hac", 180. Aynı sened ve metinle.
 153 Müslim, "Hac", 176. Belirtilen rivâyet farkı bulunamadı.
 154 Müslim, "Hac", 180. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Hac", 394. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "Hac", 99. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkıyla.
 155 Müslim, "Hac", 235. Bkz. Muvatta', "Hac", 107. Aynı sened ve metinle.
 156 Müslim, "Hac", 236. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Hac", 455. Aynı sened ve metinle.
 157 Müslim, "Hac", 258. Bkz. Muvatta', "Hac", 123. Aynı sened ve birkaç kelime fazlasıyla birlikte aynı metinle.
 158 Müslim, "Hac", 274. Bkz. Muvatta', "Hac", 43. Aynı sened ve metinle.
 159 Müslim, "Hac", 276. Bkz. Muvatta', "Hac", 197. Aynı sened ve metinle.
 160 Müslim, "Hac", 286. Bkz. Muvatta', "Hac", 196. Aynı sened ve metinle.
 161 Müslim, "Hac", 317. Bkz. Muvatta', "Hac", 184. Aynı sened ve metinle.
 162 Müslim, "Hac", 327. Bkz. Muvatta', "Hac", 242. Aynı sened ve birkaç kelime farkıyla.
 163 Müslim, "Hac", 350. Bkz. Muvatta', "Dahâyâ", 9. Aynı sened ve metinle.
 164 Müslim, "Hac", 369. Bkz. Muvatta', "Hac", 51. Aynı sened ve metinle.
 165 Müslim, "Hac", 371. Bkz. Muvatta', "Hac", 139. Aynı sened ve metinle.
 166 Müslim, "Hac", 385. Bkz. Muvatta', "Hac", 226. Aynı sened ve metinle.
 167 Müslim, "Hac", 388. Bkz. Muvatta', "Hac", 193. Aynı sened ve birkaç kelimenin takdim tehiriyle.
 168 Müslim, "Hac", 399. Bkz. Muvatta', "Hac", 104. Aynı sened ve metinle.
 169 Müslim, "Hac", 407. Bkz. Muvatta', "Hac", 97. Aynı sened ve metinle.
 170 Müslim, "Hac", 421. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 37. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 171 Müslim, "Hac", 428. Bkz. Muvatta', "Hac", 243. Belirtilen sened ve metinle.
 172 Müslim, "Hac", 430. Bkz. Muvatta', "Hac", 206. Aynı sened ve metinle.
 173 Müslim, "Hac", 437. Bkz. Muvatta', "Hac", 65. Aynı sened ve metinle.
 174 Müslim, "Hac", 450. Bkz. Muvatta', "Hac", 247. Aynı sened ve metinle.
 175 Müslim, "Hac", 465. Bkz. Muvatta', "Câmi", 1. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
 176 Müslim, "Hac", 471. Bkz. Muvatta', "Câmi", 11. Aynı sened ve metinle.
 177 Müslim, "Hac", 473. Bkz. Muvatta', "Câmi", 2. Aynı sened ve metinle.
 178 Müslim, "Hac", 482. Bkz. Muvatta', "Câmi", 1. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
 179 Müslim, "Hac", 485. Bkz. Muvatta', "Câmi", 16. Aynı sened ve metinle.
 180 Müslim, "Hac", 488. Bkz. Muvatta', "Câmi", 5. Aynı sened ve metinle.
 181 Müslim, "Hac", 489. Bkz. Muvatta', "Câmi", 4. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 182 Müslim, "Hac", 500. Bkz. Muvatta', "Kible", 11. Aynı sened ve metinle.
 183 Müslim, "Hac", 518. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 71. Aynı sened ve metinle.

1.15. Kitâbu'n-Nikâh

Toplam 10 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 3. bâb,¹⁸⁴ 3. bâb,¹⁸⁵ 4. bâb,¹⁸⁶ 5. bâb,¹⁸⁷ 7. bâb,¹⁸⁸ 9. bâb,¹⁸⁹ 16. bâb,¹⁹⁰ 16. bâb,¹⁹¹ 22. bâb,¹⁹² 24. bâb.¹⁹³

1.16. Kitâbu'r-Radâ'

Toplam 4 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,¹⁹⁴ 2. bâb,¹⁹⁵ 6. bâb,¹⁹⁶ 12. bâb.¹⁹⁷

1.17. Kitâbu't-Talâk

Toplam 3 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,¹⁹⁸ 6. bâb,¹⁹⁹ 8. bâb.²⁰⁰

1.18. Kitâbu'l-Liân

Toplam 3 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: Giriş,²⁰¹ giriş,²⁰² giriş.²⁰³

1.19. Kitâbu'l-Itk

Toplam 3 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: Giriş,²⁰⁴ 2.

-
- 184 Müslim, "Nikâh", 29. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 41. Aynı sened ve metinle.
 185 Müslim, "Nikâh", 29. Belirtilen rivâyet farkı Muvatta' nüshalarında bulunamadı.
 186 Müslim, "Nikâh", 33. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 20. Aynı sened ve metinle.
 187 Müslim, "Nikâh", 41. Bkz. Muvatta', "Hac", 70. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
 188 Müslim, "Nikâh", 57. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 24. Aynı sened ve bir kelime fazla olması hariç aynı metinle.
 189 Müslim, "Nikâh", 66. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 4. Aynı sened ve metinle.
 190 Müslim, "Nikâh", 96. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 49. Aynı sened ve metinle.
 191 Müslim, "Nikâh", 107. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 20. Aynı sened ve eş anlamlı bir kelime kullanımı hariç aynı metinle.
 192 Müslim, "Nikâh", 127. Bkz. Muvatta', "Talâk", 95. Kısmen farklı sened ve metinle.
 193 Müslim, "Nikâh", 140. Bkz. Muvatta', "Radâ", 16. Aynı sened ve metinle.
 194 Müslim, "Radâ", 1. Bkz. Muvatta', "Radâ", 1. Aynı sened ve metinle.
 195 Müslim, "Radâ", 3. Bkz. Muvatta', "Radâ", 3. Aynı sened ve metinle.
 196 Müslim, "Radâ", 24. Bkz. Muvatta', "Radâ", 16. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 197 Müslim, "Radâ", 42. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 14. Aynı sened ve iki kelime fazla olması hariç aynı metinle.
 198 Müslim, "Talâk", 1. Bkz. Muvatta', "Talâk", 53. Aynı sened ve metinle.
 199 Müslim, "Talâk", 36. Bkz. Muvatta', "Talâk", 67. Aynı sened ve metinle.
 200 Müslim, "Talâk", 58. Bkz. Muvatta', "Talâk", 101. Aynı sened ve eş anlamlı bir kelime kullanımı hariç aynı metinle.
 201 Müslim, "Liân", 1. Bkz. Muvatta', "Talâk", 34. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
 202 Müslim, "Liân", 8. Bkz. Muvatta', "Talâk", 35. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
 203 Müslim, "Liân", 15. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 17. Aynı sened ve birkaç kelime fazla olması hariç aynı metinle.
 204 Müslim, "Itk", 1. Bkz. Muvatta', "Itk", 1. Aynı sened ve metinle.

bâb,²⁰⁵ 2. bâb.²⁰⁶

1.20. Kitâbu'l-Büyû'

Toplam 15 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,²⁰⁷ 4. bâb,²⁰⁸ 4. bâb,²⁰⁹ 4. bâb,²¹⁰ 5. bâb,²¹¹ 8. bâb,²¹² 8. bâb,²¹³ 10. bâb,²¹⁴ 13. bâb,²¹⁵ 14. bâb,²¹⁶ 14. bâb,²¹⁷ 14. bâb,²¹⁸ 15. bâb,²¹⁹ 17. bâb,²²⁰ 19. bâb.²²¹

1.21. Kitâbu'l-Müsâkât

Toplam 13 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 3. bâb,²²² 7. bâb,²²³ 8. bâb,²²⁴ 9. bâb,²²⁵ 10. bâb,²²⁶ 10. bâb,²²⁷ 10. bâb,²²⁸ 12. bâb,²²⁹ 14. bâb,²³⁰ 15. bâb,²³¹ 18. bâb,²³² 22. bâb,²³³ 29. bâb.²³⁴

-
- 205 Müslim, "İtk", 5. Bkz. Muvatta', "İtk", 18. Aynı sened ve metinle.
- 206 Müslim, "İtk", 14. Bkz. Muvatta', "Talâk", 25. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
- 207 Müslim, "Buyû", 1. Bkz. Muvatta', "Buyû", 26. Bir râvîsi fazla olması hariç aynı sened ve metinle.
- 208 Müslim, "Buyû", 7. Bkz. Muvatta', "Buyû", 95. Aynı sened ve metinle.
- 209 Müslim, "Buyû", 11. Bkz. Muvatta', "Buyû", 96. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 210 Müslim, "Buyû", 13. Bkz. Muvatta', "Buyû", 97. Aynı sened ve metinle.
- 211 Müslim, "Buyû", 14. Belirtilen metin bulunamadı.
- 212 Müslim, "Buyû", 32. Bkz. Muvatta', "Buyû", 40. Aynı sened ve metinle.
- 213 Müslim, "Buyû", 33. Bkz. Muvatta', "Buyû", 42. Aynı sened ve metinle.
- 214 Müslim, "Buyû", 43. Bkz. Muvatta', "Buyû", 79. Aynı sened ve eş anlamlı başka bir kelime kullanımı hariç aynı metinle.
- 215 Müslim, "Buyû", 49. Bkz. Muvatta', "Buyû", 10. Aynı sened ve metinle.
- 216 Müslim, "Buyû", 60. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Buyû", 2505. Aynı sened ve eş anlamlı başka bir kelime kullanımı hariç aynı metinle. Muvatta', "Buyû", 14. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 217 Müslim, "Buyû", 71. Bkz. Muvatta', "Buyû", 14. Aynı sened ve eş anlamlı başka bir kelime kullanımı hariç aynı metinle.
- 218 Müslim, "Buyû", 72. Bkz. Muvatta', "Buyû", 23. Aynı sened ve metinle.
- 219 Müslim, "Buyû", 77. Bkz. Muvatta', "Buyû", 9. Aynı sened ve metinle.
- 220 Müslim, "Buyû", 105. Bkz. Muvatta', "Buyû", 24. Aynı sened ve birkaç kelime fazla olması hariç aynı metinle.
- 221 Müslim, "Buyû", 115. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Buyû", 2425. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "Kirâu'l-arz", 1. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.
- 222 Müslim, "Müsâkât", 15. Bkz. Muvatta', "Buyû", 11. Aynı sened ve daha uzun bir metinle.
- 223 Müslim, "Müsâkât", 33. Bkz. Muvatta', "Buyû", 84. Aynı sened ve metinle.
- 224 Müslim, "Müsâkât", 36. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 29. Aynı sened ve metinle.
- 225 Müslim, "Müsâkât", 39. Bkz. Muvatta', "Buyû", 68. Aynı sened ve metinle.
- 226 Müslim, "Müsâkât", 43. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 14. Aynı sened ve metinle.
- 227 Müslim, "Müsâkât", 50. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Câmi", 2040. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "İsti'zân", 13. Aynı sened ve eş anlamlı bir kelime kullanımı ile bir takdîm tehir hariç aynı metinle.
- 228 Müslim, "Müsâkât", 61. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 12. Aynı sened ve metinle.
- 229 Müslim, "Müsâkât", 68. Bkz. Muvatta', "Eşribe", 12. Aynı sened ve birkaç önemsiz kelime farkı hariç aynı metinle.
- 230 Müslim, "Müsâkât", 75. Bkz. Muvatta', "Buyû", 30. Aynı sened ve metinle.
- 231 Müslim, "Müsâkât", 83. Bkz. Muvatta', "Buyû", 29. Aynı sened ve metinle.
- 232 Müslim, "Müsâkât", 95. Bkz. Muvatta', "Buyû", 21. Aynı sened ve metinle.
- 233 Müslim, "Müsâkât", 118. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Buyû", 827. Aynı sened ve bir takdîm

Müslim, Kitâbu'l-müsâkât'tan sonra gelen Kitâbu'l-vasiyyet'te Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.22. Kitâbu'l-Hibât

Toplam 5 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,²³⁵ 1. bâb,²³⁶ 1. bâb,²³⁷ 3. bâb,²³⁸ 4. bâb.²³⁹

Müslim, Kitâbu'l-hibât'tan sonra gelen Kitâbu'l-ferâiz'de Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.23. Kitâbu'n-Nezr

1. bâb.²⁴⁰

1.24. Kitâbu'l-Eymân

Toplam 3 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 3. bâb,²⁴¹ 11. bâb,²⁴² 12. bâb.²⁴³

1.25. Kitâbu'l-Kasâme

Toplam 2 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,²⁴⁴ 11. bâb.²⁴⁵

1.26. Kitâbu'l-Hudûd

Toplam 6 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,²⁴⁶

-
- tehir hariç aynı metinle. Muvatta', "Buyû", 89. Aynı sened ve birkaç önemsiz kelime farkı hariç aynı metinle.
- 234 Müslim, "Müsâkât", 136. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 32. Aynı sened ve bir takdîm tehir hariç aynı metinle.
- 235 Müslim, "Hibât", 1. Bkz. Muvatta', "Zekât", 49. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 236 Müslim, "Hibât", 1. Bkz. Muvatta', "Zekât", 49. Belirtilen sened ve metinle.
- 237 Müslim, "Hibât", 3. Bkz. Muvatta', "Zekât", 50. Aynı sened ve birkaç kelime eksiği hariç aynı metinle.
- 238 Müslim, "Hibât", 9. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 39. Aynı sened ve metinle.
- 239 Müslim, "Hibât", 20. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 43. Aynı sened ve önemsiz iki kelime farkı hariç aynı metinle.
- 240 Müslim, "Nezr", 1. Bkz. Muvatta', "Nuzûr", 1. Belirtilen sened ve metinle.
- 241 Müslim, "Eymân", 12. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Eymân", 753. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "Nuzûr", 11. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 242 Müslim, "Eymân", 43. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Câmi", 2067. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "İsti'zân", 43. Aynı sened ve bir edat eksiği hariç aynı metinle.
- 243 Müslim, "Eymân", 47. Bkz. Muvatta', "İtk", 1. Aynı sened ve metinle.
- 244 Müslim, "Kasâme", 6. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Kasâme", 1. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Diyât", 681. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 245 Müslim, "Kasâme", 34. Bkz. Muvatta', "Ukûl", 5. Aynı sened ve bir eş anlamlı kelime kullanımı hariç aynı metinle.
- 246 Müslim, "Hudûd", 6. Bkz. Muvatta', "Hudûd", 21. Aynı sened ve bir kelime eksiği hariç aynı metinle.

1. bâb,²⁴⁷ 6. bâb,²⁴⁸ 6. bâb,²⁴⁹ 6. bâb,²⁵⁰ 11. bâb.²⁵¹

1.27. Kitâbu'l-Akdiyye

9. bâb.²⁵²

1.28. Kitâbu'l-Lukata

Toplam 3 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: Giriş,²⁵³ Giriş,²⁵⁴ 2. bâb.²⁵⁵

1.29. Kitâbu'l-Cihâd

Toplam 6 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 12. bâb,²⁵⁶ 13. bâb,²⁵⁷ 15. bâb,²⁵⁸ 16. bâb,²⁵⁹ 16. bâb,²⁶⁰ 51. bâb.²⁶¹

1.30. Kitâbu'l-İmâre

Toplam 8 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 21. bâb,²⁶² 24. bâb,²⁶³ 25. bâb,²⁶⁴ 26. bâb,²⁶⁵ 45. bâb,²⁶⁶ 49. bâb,²⁶⁷ 51. bâb,²⁶⁸ 55. bâb.²⁶⁹

-
- 247 Müslim, "Hudûd", 6. Bkz. Muvatta', "Hudûd", 21. Müslim'in 1686 numaralı bu rivâyetinde içinde Mâlik'in de geçtiği başka bir tarîke işâret edilmektedir.
- 248 Müslim, "Hudûd", 27. Bkz. Muvatta', "Hudûd", 1. Belirtilen sened ve benzer metinle.
- 249 Müslim, "Hudûd", 32. Bkz. Muvatta', "Hudûd", 14. Aynı sened ve metinle. Sadece hadisin sonundaki ek kısmında Müslim bu rivâyette Ka'nebî tarîkini esas aldığı için önemsiz birkaç kelime farkı bulunmaktadır.
- 250 Müslim, "Hudûd", 33. Bkz. Muvatta', "Hudûd", 14. Belirtilen sened ve metinle.
- 251 Müslim, "Hudûd", 45. Bkz. Muvatta', "Ukûl", 12. Belirtilen sened ve metinle.
- 252 Müslim, "Akdiyye", 19. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 3. Aynı sened ve sonunda bir ek içermesi hariç aynı metinle.
- 253 Müslim, "Lukata", 1. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 46. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 254 Müslim, "Lukata", 3. Bkz. Muvatta', "Akdiyye", 46. Müslim'in 3 numaralı bu rivâyetinde içinde Mâlik'in de geçtiği başka bir tarîke işâret edilmektedir.
- 255 Müslim, "Lukata", 13. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 17. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 256 Müslim, "Cihâd", 35. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 15. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 257 Müslim, "Cihâd", 41. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 18. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 258 Müslim, "Cihâd", 49. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Ferâiz", 727. Farklı senedle ve bu uzun hadisin sadece bir cümlesi.
- 259 Müslim, "Cihâd", 51. Bkz. Muvatta', "Kelâm", 27. Aynı sened ve metinle.
- 260 Müslim, "Cihâd", 55. Bkz. Muvatta', "Kelâm", 28. Aynı sened ve metinle.
- 261 Müslim, "Cihâd", 150. Bkz. Muvatta'nın mevcut nüshalarında bulunamadı.
- 262 Müslim, "İmâre", 89. Bkz. Muvatta'nın mevcut nüshalarında bulunamadı.
- 263 Müslim, "İmâre", 92. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 7. Aynı sened ve metinle.
- 264 Müslim, "İmâre", 95. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 45. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 265 Müslim, "İmâre", 96. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 44. Aynı sened ve metinle.
- 266 Müslim, "İmâre", 155. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Siyer", 983. Aynı sened ve metinle.
- 267 Müslim, "İmâre", 160. Bkz. Muvatta', "Cihâd", 39. Aynı sened ve birkaç kelime fazlası hariç aynı metinle.
- 268 Müslim, "İmâre", 164. Bkz. Muvatta', "Salâtü'l-cemâa", 6. Aynı sened ve sonunda ek bir

1.31. Kitâbu'l-Sayd

Toplam 7 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 3. bâb,²⁷⁰ 3. bâb,²⁷¹ 3. bâb,²⁷² 4. bâb,²⁷³ 5. bâb,²⁷⁴ 5. bâb,²⁷⁵ 7. bâb.²⁷⁶

1.32. Kitâbu'l-Edâhî

Toplam 4 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 5. bâb,²⁷⁷ 5. bâb,²⁷⁸ 7. bâb,²⁷⁹ 7. bâb.²⁸⁰

1.33. Kitâbu'l-Eşribe

Toplam 13 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,²⁸¹ 6. bâb,²⁸² 7. bâb,²⁸³ 8. bâb,²⁸⁴ 8. bâb,²⁸⁵ 12. bâb,²⁸⁶ 13. bâb,²⁸⁷ 17. bâb,²⁸⁸ 17. bâb,²⁸⁹ 20. bâb,²⁹⁰ 21. bâb,²⁹¹ 33. bâb,²⁹² 34. bâb.²⁹³

1.34. Kitâbu'l-Libâs

bölüm içermesi hariç aynı metinle.

- 269 Müslim, "İmâre", 179. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 39. Aynı sened ve metinle.
 270 Müslim, "Sayd", 14. Bkz. Muvatta', "Sayd", 13. Belirtilen sened ve metinle.
 271 Müslim, "Sayd", 15. Bkz. Muvatta', "Sayd", 14. Aynı sened ve bir takdîm tehir hariç aynı metinle.
 272 Müslim, "Sayd", 15. Bir önceki dipnotta geçti.
 273 Müslim, "Sayd", 21. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 24. Aynı sened ve daha uzun bir metinle.
 274 Müslim, "Sayd", 22. Bkz. Muvatta', "Nikâh", 41. Aynı sened ve metinle.
 275 Müslim, "Sayd", 25. Bu ikinci rivâyet bulunamadı.
 276 Müslim, "Sayd", 43. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 10. Aynı sened ve metinle.
 277 Müslim, "Edâhî", 28. Bkz. Muvatta', "Dahâyâ", 7. Aynı sened ve birkaç kelime fazla olması hariç aynı metinle.
 278 Müslim, "Edâhî", 29. Bkz. Muvatta', "Dahâyâ", 6. Aynı sened ve birkaç kelime fazla olması hariç aynı metinle.
 279 Müslim, "Edâhî", 41. Muvatta'nın mevcut nüshalarında bulunamadı.
 280 Müslim, "Edâhî", 41. Muvatta'nın mevcut nüshalarında bulunamadı.
 281 Müslim, "Eşribe", 9. Bkz. Muvatta', "Eşribe", 13. Aynı sened ve metinle.
 282 Müslim, "Eşribe", 48. Bkz. Muvatta', "Eşribe", 5. Aynı sened ve bir kelime hariç aynı metinle.
 283 Müslim, "Eşribe", 67. Bkz. Muvatta', "Eşribe", 9. Aynı sened ve metinle.
 284 Müslim, "Eşribe", 76. Bkz. Muvatta', "Eşribe", 11. Aynı sened ve metinle.
 285 Müslim, "Eşribe", 77. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Hudûd", 715. Aynı sened ve eş anlamlı bir kelime kullanımı hariç aynı metinle.
 286 Müslim, "Eşribe", 96. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 21. Belirtilen sened ve metinle.
 287 Müslim, "Eşribe", 105. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 6. Aynı sened ve iki kelime eksiği hariç aynı metinle.
 288 Müslim, "Eşribe", 124. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 17. Aynı sened metinle.
 289 Müslim, "Eşribe", 127. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 18. Aynı sened ve metinle.
 290 Müslim, "Eşribe", 142. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 19. Aynı sened ve birkaç önemsiz kelime farkı hariç aynı metinle.
 291 Müslim, "Eşribe", 144. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Talâk", 1690. Aynı sened ve birkaç önemsiz kelime farkı hariç aynı metinle. Muvatta', "Nikâh", 51. Aynı sened ve birkaç önemsiz kelime farkı hariç aynı metinle.
 292 Müslim, "Eşribe", 178. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 20. Aynı sened ve metinle.
 293 Müslim, "Eşribe", 186. Bkz. Muvatta', "Sîfetü'n-nebî", 17. Aynı sened ve birkaç fazla kelime hariç aynı metinle.

Toplam 10 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,²⁹⁴ 2. bâb,²⁹⁵ 4. bâb,²⁹⁶ 9. bâb,²⁹⁷ 19. bâb,²⁹⁸ 20. bâb,²⁹⁹ 22. bâb,³⁰⁰ 26. bâb,³⁰¹ 28. bâb,³⁰² 33. bâb.³⁰³

Müslim, Kitâbu'l-libâs'tan sonra gelen Kitâbu'l-âdâb'da Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.35. Kitâbu's-Selâm

Toplam 13 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 10. bâb,³⁰⁴ 15. bâb,³⁰⁵ 20. bâb,³⁰⁶ 26. bâb,³⁰⁷ 32. bâb,³⁰⁸ 32. bâb,³⁰⁹ 32. bâb,³¹⁰ 34. bâb,³¹¹ 34. bâb,³¹² 35. bâb,³¹³ 37. bâb,³¹⁴ 40. bâb,³¹⁵ 41. bâb.³¹⁶

Müslim, Kitâbu's-selâm'dan sonra gelen Kitâbu'l-elfâz, Kitâbu's-şî'r ve Kitâbu'r-rü'yâ'da Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.36. Kitâbu'-Fedâil

Toplam 5 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 3. bâb,³¹⁷

-
- ²⁹⁴ Müslim, "Libâs", 1. Bkz. Muvatta', "Sıfetü'n-nebî", 11. Aynı sened ve metinle.
- ²⁹⁵ Müslim, "Libâs", 6. Bkz. Muvatta', "Libâs", 18. Aynı sened ve metinle.
- ²⁹⁶ Müslim, "Libâs", 29. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Vukûtu's-salât", 224. Aynı sened ve metinle. Muvatta', "Salât", 28. Aynı sened ve bir kelime eksik olması hariç aynı metinle.
- ²⁹⁷ Müslim, "Libâs", 42. Bkz. Muvatta', "Libâs", 11. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- ²⁹⁸ Müslim, "Libâs", 68. Bkz. Muvatta', "Libâs", 14. Aynı sened ve bir pekiştirme edatı fazla olması hariç aynı metinle.
- ²⁹⁹ Müslim, "Libâs", 70. Bkz. Muvatta', "Sıfetü'n-nebî", 5. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰⁰ Müslim, "Libâs", 75. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 87. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰¹ Müslim, "Libâs", 96. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 8. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰² Müslim, "Libâs", 105. Bkz. Muvatta', "Sıfetü'n-nebî", 39. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰³ Müslim, "Libâs", 122. Bkz. Muvatta', "Şî'r", 2. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰⁴ Müslim, "Selâm", 26. Bkz. Muvatta', "Selâm", 4. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰⁵ Müslim, "Selâm", 36. Bkz. Muvatta', "Kelâm", 14. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰⁶ Müslim, "Selâm", 51. Bkz. Muvatta', "Ayn", 10. Aynı sened ve önemsiz iki kelime farkı hariç aynı metinle.
- ³⁰⁷ Müslim, "Selâm", 79. Bkz. Muvatta', "Ayn", 16. Aynı sened ve metinle.
- ³⁰⁸ Müslim, "Selâm", 92. Bkz. Muvatta', "Câmi", 23. Aynı sened ve önemsiz birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- ³⁰⁹ Müslim, "Selâm", 98. Bkz. Muvatta', "Câmi", 22. Aynı sened ve metinle.
- ³¹⁰ Müslim, "Selâm", 100. Bkz. Muvatta', "Câmi", 24. Aynı sened ve metinle.
- ³¹¹ Müslim, "Selâm", 115. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 22. Aynı sened ve metinle.
- ³¹² Müslim, "Selâm", 119. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 21. Aynı sened ve metinle.
- ³¹³ Müslim, "Selâm", 121. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Itk", 2730. Farklı sened ve daha uzun bir metinle.
- ³¹⁴ Müslim, "Selâm", 139. Bkz. Muvatta', "İsti'zân", 33. Aynı sened ve metinle.
- ³¹⁵ Müslim, "Selâm", 151. Bkz. Muvatta' (Hadesânî), "Câmiü'l-câmi", 800. Belirtilen sened ve metinle.
- ³¹⁶ Müslim, "Selâm", 153. Bkz. Muvatta', "Sıfetü'n-nebî", 17. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- ³¹⁷ Müslim, "Fedâil", 5. Bkz. Muvatta', "Tahâret", 32. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.

3. bâb,³¹⁸ 20. bâb,³¹⁹ 31. bâb,³²⁰ 41. bâb.³²¹

1.37. Kitâbu'-Fedâilü's-sahâbe

Toplam 4 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 1. bâb,³²² 13. bâb,³²³ 33. bâb,³²⁴ 35. bâb.³²⁵

1.38. Kitâbu'-Birr

Toplam 18 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 6. bâb,³²⁶ 7. bâb,³²⁷ 8. bâb,³²⁸ 9. bâb,³²⁹ 11. bâb,³³⁰ 11. bâb,³³¹ 12. bâb,³³² 14. bâb,³³³ 14. bâb,³³⁴ 26. bâb,³³⁵ 30. bâb,³³⁶ 35. bâb,³³⁷ 37. bâb,³³⁸ 41. bâb,³³⁹ 42. bâb,³⁴⁰ 47. bâb,³⁴¹ 48. bâb,³⁴² 50. bâb.³⁴³

-
- 318 Müslim, "Fedâil", 10. Bkz. Muvatta', "Kasru's-salât", 2. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 319 Müslim, "Fedâil", 77. Bkz. Muvatta', "Husnü'l-huluk", 2. Aynı sened ve sonundaki üç fazladan kelime hariç aynı metinle.
- 320 Müslim, "Fedâil", 113. Bkz. Muvatta', "Sıfetü'n-nebî", 1. Aynı sened ve metinle.
- 321 Müslim, "Fedâil", 152. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı. Daha önce geçen "İmân", 238 ile aynı hadis.
- 322 Müslim, "Fedâilü's-sahâbe", 2. Bkz. Muvatta' (Ebû Mus'ab), "Siyer", 945. Aynı sened ve birkaç kelime farkı hariç aynı metinle.
- 323 Müslim, "Fedâilü's-sahâbe", 85. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 1. Aynı sened ve sonundaki bir kelime fazlalığı hariç aynı metinle.
- 324 Müslim, "Fedâilü's-sahâbe", 147. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.
- 325 Müslim, "Fedâilü's-sahâbe", 159. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.
- 326 Müslim, "Birr", 19. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.
- 327 Müslim, "Birr", 23. Bkz. Muvatta', "Husnü'l-huluk", 14. Aynı sened ve sonundaki bir fazladan kelime hariç aynı metinle.
- 328 Müslim, "Birr", 25. Bkz. Muvatta', "Husnü'l-huluk", 13. Aynı sened ve metinle.
- 329 Müslim, "Birr", 28. Bkz. Muvatta', "Husnü'l-huluk", 15. Aynı sened ve bir takdîm tehir hariç aynı metinle.
- 330 Müslim, "Birr", 35. Bkz. Muvatta', "Husnü'l-huluk", 17. Aynı sened ve son cümlelerin üç değil iki kez tekrar edilmesi hariç aynı metinle.
- 331 Müslim, "Birr", 36. Bkz. Muvatta', "Husnü'l-huluk", 18. Aynı sened ve metinle.
- 332 Müslim, "Birr", 37. Bkz. Muvatta', "Şi'r", 13. Aynı sened ve iki kelime farkı hariç aynı metinle.
- 333 Müslim, "Birr", 49. Benzeri için bir sonraki dipnottaki yere bakınız.
- 334 Müslim, "Birr", 50. Bkz. Muvatta', "Ayn", 6. Aynı sened ve metinle.
- 335 Müslim, "Birr", 98. Bkz. Muvatta', "Kelâm", 21. Aynı sened ve başında pekiştirme edatı olmaması hariç aynı metinle.
- 336 Müslim, "Birr", 107. Bkz. Muvatta', "Kader", 12. Aynı sened ve metinle.
- 337 Müslim, "Birr", 127. Bkz. Muvatta', "Salâtü'l-cemâat", 6. Aynı sened ve devamında ek bir bağımsız bölüm olması hariç aynı metinle.
- 338 Müslim, "Birr", 133. Bkz. Muvatta' (Hadesânî), "Câmiü'l-câmi", 800. Farklı sened ve benzer metinle.
- 339 Müslim, "Birr", 139. Bkz. Muvatta', "Kelâm", 2. Aynı sened ve bir iki kelime farkı hariç aynı metinle.
- 340 Müslim, "Birr", 140. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Siyer", 935. Aynı sened ve bir kelime farkı hariç aynı metinle.
- 341 Müslim, "Birr", 150. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 38. Aynı sened ve metinle.
- 342 Müslim, "Birr", 157. Bkz. Muvatta', "Şi'r", 15. Belirtilen sened ve metinle.
- 343 Müslim, "Birr", 161. Bkz. Muvatta' (Şeybânî), "Siyer", 930. Aynı sened ve benzer metinle.

1.39. Kitâbu'l-Kader

Toplam 2 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 2. bâb,³⁴⁴ 4. bâb.³⁴⁵

Müslim, Kitâbu'l-kader'den sonra gelen Kitâbu'l-ilm'de Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.40. Kitâbu'z-Zikr

Toplam 2 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 10. bâb,³⁴⁶ 25. bâb.³⁴⁷

Müslim, Kitâbu'z-zikr'den sonra gelen fakat ayrı olarak kitap numarası verilmemiş olan Kitâbu'r-rikâk'da Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.41. Kitâbu't-Tevbe

4. bâb.³⁴⁸

Müslim, Kitâbu't-tevbe'den sonra gelen Kitâbu sifeti'l-kıyâme'de Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır.

1.42. Kitâbu'l-Cennet

Toplam 5 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: Giriş,³⁴⁹ 2. bâb,³⁵⁰ 3. bâb,³⁵¹ 15. bâb,³⁵² 15. bâb.³⁵³

1.43. Kitâbu'l-Fiten

Toplam 2 rivâyet vardır. Bu rivâyetler sırasıyla şu bâblardadır: 18. bâb,³⁵⁴ 18. bâb.³⁵⁵

1.44. Kitâbu'z-Zühd

Toplam 2 rivâyet vardır. 2. bâb,³⁵⁶ 2. bâb.³⁵⁷

³⁴⁴ Müslim, "Kader", 14. Bkz. Muvatta', "Kader", 1. Aynı sened ve metinle.

³⁴⁵ Müslim, "Kader", 18. Bkz. Muvatta', "Kader", 4. Aynı sened ve metinle.

³⁴⁶ Müslim, "Zikr", 28. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 20-21. Aynı sened ve sondaki bir iki kelime farkı hariç aynı metinle.

³⁴⁷ Müslim, "Zikr", 90. Bkz. Muvatta', "Kur'ân", 29. Aynı sened ve metinle.

³⁴⁸ Müslim, "Tevbe", 24. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 51. Aynı sened ve metinle.

³⁴⁹ Müslim, "Cennet", 3. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.

³⁵⁰ Müslim, "Cennet", 9. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.

³⁵¹ Müslim, "Cennet", 11. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.

³⁵² Müslim, "Cennet", 60. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.

³⁵³ Müslim, "Cennet", 65. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 47. Aynı sened ve bir kelime fazlalığı hariç aynı metinle.

³⁵⁴ Müslim, "Fiten", 53. Bkz. Muvatta', "Cenâiz", 53. Aynı sened ve metinle.

³⁵⁵ Müslim, "Fiten", 84. Bkz. Muvatta' nüshalarında bulunamadı.

³⁵⁶ Müslim, "Zühd", 41. Bkz. Muvatta', "Câmi'", 1915-1916. Aynı sened ve birkaç kelime hariç aynı metinle.

Müslim, son bölümü olan Kitâbu't-tefsîr'de Mâlik'ten rivâyette bulunmamıştır. Görüldüğü üzere Müslim'in 54 kitabından sadece –çoğu birkaç bablık kısa bölümler olan– 10 tanesinde Mâlik'ten rivâyet yoktur.

Bilindiği üzere Müslim, *el-Câmi'u's-sahîh*'ini sadece “kitâb”lara ayırmış ayrıca “bâb”lara bölmemiş, mevcut nüshasının bâb başlıklarını Nevevî belirlemiştir.³⁵⁸ Bu durum da göz önünde bulundurularak Müslim'in Mâlik'ten rivâyetleri ana konularına göre sınıflandırıldığında ortaya şöyle bir tablo çıkmaktadır:

Konu	Kitâb İsimleri ve Hadis Sayıları	Toplam Hadis Sayısı
İmân	İmân (9), Kader (2), Cennet (5), Fiten (2), Tevbe (1)	19
Fıkıh	Tahâret (8), Hayz (6), Salât (19), Mesâcid (27), Müsâfirîn (28), Cumua (4), İdeyn (1), İstiskâ (1), Kûsûf (2), Cenâiz (4), Zekât (11), Savm (11), Hac (47), Nikâh (10), Radâ (4), Talâk (3), Liân (3), Itk (3), Büyû' (15), Müsâkât (13), Hibât (5), Nezr (1), Eymân (3), Kasâme (2), Hudûd (6), Akdiyye (1), Lukata (3), Cihâh (6), İmâre (8), Sayd (7), Edâhî (4), Eşribe (13), Libâs (10), Zikir (2)	291
Ahlâk	Birr (18), Zühd (2)	20
Âdâb	Selâm (13)	13
Târîh	Fedâil (5), Fedâilü's-sahâbe (4)	9

Görüldüğü üzere Müslim'in Mâlik'ten rivâyetleri, *Muvatta*'nın muhtevâsı gereği fıkıh konusunda yoğunlaşmaktadır. İlgili rivâyetlerin içeriği dikkate alındığında *el-Câmi'u's-sahîh*'in fikhî bölümlerinin özünün Mâlik'ten yapılan nâkillerden oluştuğunu söylemek mübâlağa olmayacaktır.

2. Müslim'in Mâlik'ten Rivâyetlerine Ait Tarîkler

Müslim, Mâlik'in rivâyetlerini –senedin Müslim'den Mâlik'e kadarki kısmı itibariyle– 38 farklı tarikten almıştır. Bunlar içinde Müslim'in en çok kullandığı Yahyâ b. Yahyâ tarikidir. Bu bölümde, ilgili tarikler ve onlardan gelen rivâyetlerin *el-Câmi'u's-sahîh*'teki müselsel numaraları belirtilecektir.

Müslim'in kendilerinden Mâlik'in rivâyetlerini aldığı kişilerin kimisi hadisleri doğrudan Mâlik'ten, kimisi Mâlik'in talebesinden, kimisi de Mâlik'in talebesinin talebesinden naklen aktarmıştır. Sıralamada bu husus göz önünde bulundurulacak ve her bir zümre naklettikleri hadis sayısına göre kendi içinde sıralanacaktır.

2.1. Müslim'in Mâlik'in Talebelerinden Rivâyetleri

³⁵⁷ Müslim, “Zühd”, 42. Bkz. Muvatta', “Şi'r”, 5. Eksik sened ve benzer metinle.

³⁵⁸ M. Yaşar Kandemir, “el-Câmi'u's-şahîh”, *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, VII, 124.

Bu kategoride 10 râvî bulunmaktadır.

2.1.1. Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî (ö. 226/840) Tarîki

Müslim, *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁵⁹ Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî'den toplam 692 hadis nakletmiş olup³⁶⁰ bunların 227 tanesi Mâlik'ten mervîdir. Müslim'in ilk semâni kendisinden yaptığı Yahyâ, *Muvatta'yı* Mâlik'e bizzat okumuştur.³⁶¹ Yahyâ'nın Mâlik'ten kırâat yoluyla aldığı hadisleri Müslim ondan semâ' yoluyla almıştır. Bu nedenle Müslim'in onun tarîkiyle Mâlik'ten yaptığı rivâyetlerin hepsinin senedlerinde kırâat kaydı bulunmaktadır. Bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

52/85	71/125	98/161	169/273	237/22	279/90	297/6	306/25	319/40	336/70
367/108	383/10	392/27	405/65	409/71	410/72	421/102	437/129	462/173	463/174
480/213	504/254	505/258	507/261	512/272	515/275	543/1	547/50	389/82	570/85
578/107	580/116	607/161	608/163	610/167	621/193	621/194	626/200	629/207	632/210
649/245	650/249	658/266	649/275	677/297	688/1	697/22	700/35	700/36	700/37
703/42	705/49	714/69	718/77	336/882	723/87	731/112	733/118	736/121	738/125
749/145	758/168	759/173	761/177	763/182	789/226	818/270	828/285	828/289	842/310
846/5	852/13	882/71	891/14	894/1	951/62	982/8	<u>984/12</u>	985/17	998/42
1031	1080/3	1102/55	1109/78	1123/110	1137/138	1138/139	1156/175	1165/205	1165/206
1177	1177/3	1182/13	1184/19	1186/23	1187/25	1189/33	1193/50	<u>1196/52</u>	1199/76
1211/11	1211/118	<u>1211/122</u>	1229/176	1230/180	1263/235	1276/258	1285/274	1280/276	703/286
1301/317	1306/327	<u>1318/350</u>	1321/369	1322/371	1211/385	1329/388	1333/399	1334/407	1339/421
1257/430	1349/437	<u>1357/450</u>	1372/471	1377/482	1379/485	1383/489	1399/518	1407/29	1409/41
1415/57	<u>1421/66</u>	1429/96	1432/107	<u>1442/140</u>	1444/1	1445/3	1452/24	1460/42	1471/1
1480/36	1486/58	1492/1	<u>1494/8</u>	1501/1	1504/5	1511/1	1412/7	1515/11	1516/13
<u>1526/32</u>	1527/33	1531/43	1534/49	1539/60	<u>1541/71</u>	1542/72	1543/77	1547/115	1564/33
1566/36	1567/39	1570/43	1574/50	1576/61	1584/75	1593/95	1609/136	1621/3	1623/9
1625/20	1638	1664/43	1501/47	1681/34	1686/4	<u>1703/32</u>	1719/19	1722/1	1726/13
1749/35	1758/51	1760/55	1869/92	1870/95	1871/96	1912/160	1914/164	<u>1927/179</u>	1407/22
1945/43	1972/29	1997/48	2001/67	2003/76	2012	2029/124	2040/142	2058/178	2065/1
2068/6	2078/29	2085/42	2097/68	2100/75	2107/96	2115/105	2127/122	2183/36	2192/51

359 Bkz. Ebû Abdillâh ez-Zehabî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, Beyrût: Müessesetü'r-risâle, 1985, X, 512.

360 Tekin, "Müslim'in Sahîh'inin Yazılı Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler", s. 150.

361 Halit Özkan, "Yahyâ b. Yahyâ el-Minkarî", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XLIII, 269.

2218/92	2219/98	2219/100	2225/115	2327/77	2347/113	2558/23	2560/25	2563/28	2526/98
2609/107	1914/127	2623/139	2632/150	2691/28	2735/90	2866/65			

2.1.2. Kuteybe b. Saîd (ö. 240/855) Tarîki

Müslim, *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁶² Kuteybe b. Saîd'den toplam 668 hadis nakletmiş olup³⁶³ bunların 49 tanesi Mâlik'ten mervîdir. Müslim bu rivâyetlerin tümünü Kuteybe'den semâ' yoluyla almıştır. Kuteybe'nin Mâlik'ten rivâyetlerine gelince; bunların 26 tanesi kırâat, 2 tanesi de semâ' kaydı içermekte olup diğerleri sadece “عن” sigasıyla nakledilmektedir. Bahsi geçen rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

11/8	259/53	395/39	424/109	526/13	543/41	549	573/99	590/134	714/69
765/195	769/199	786/222	850/10	852/13	901/1	932/27	939/38	950/61	984/12
1033/94	1053/124	1196/57	1196/57	1196/58	1205/91	1318/350	1357/450	1368/465	1373/473
1382/488	1390/500	1421/66	1494/8	1927/179	2020	2030/127	2041/144	2099/77	2176/26
2244/153	2327/77	2444/85	2565/35	2566/37	2624/140	2652/14	2655/18	157/53	

2.1.3. Abdullâh b. Mesleme b. Ka'neb (ö. 221/836) Tarîki

Müslim, *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁶⁴ ve Ka'nebî diye anılan Abdullâh b. Mesleme b. Ka'neb'den 70 hadis nakletmiş olup³⁶⁵ bunların 18 tanesi Mâlik'ten mervîdir. Müslim'in Ka'nebî'den semâ' yoluyla aldığı bu rivâyetleri –kırâat yoluyla aldığı 1 tanesi hâriç– Ka'nebî de Mâlik'ten semâen ahz etmiştir. Bunların müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

354/91	543/41	714/69	984/12	1263/235	1357/450	1408/33	1526/32	1541/71	1620/1
1703/32	1907/155	1927/179	2003/77	2225/115	2226/119	2639/161	2982/41		

2.1.4. Saîd b. Mansûr (ö. 227/842) Tarîki

Müslim, *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁶⁶ Saîd b. Mansûr'dan 60 hadis nakletmiş olup³⁶⁷ bunların 2 tanesi Mâlik'ten mervîdir. Her ikisi de Müslim ve Saîd tarafından tahdîs sigasıyla nakledilen bu rivâyetler, 1421/66 ve 1494/8 nolu hadislerdir.

³⁶² Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XI, 16.

³⁶³ Kâmil Çakın, “Kuteybe b. Saîd”, *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXLI, 492.

³⁶⁴ Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, X, 260.

³⁶⁵ Salahattin Polat, “Ka'nebî”, *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXIV, 306.

³⁶⁶ Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, X, 587; Mehmet Efendioğlu, “Saîd b. Mansûr”, *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXXV, 562.

³⁶⁷ Tekin, “Müslim'in Sahîh'inin Yazılı Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler”, s. 150.

2.1.5. Abdüla'lâ b. Hammâd (ö. 236/851) Tarîki

Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁶⁸ Abdüla'lâ b. Hammâd'ın Mâlik'ten naklettiği 2 rivâyet bulunmaktadır. Müslim'in Abdüla'lâ'dan tahdîs, Abdüla'lâ'nın Mâlik'ten kırâat yoluyla aldığı bu iki rivâyet, 2609/107 ve 2655/118 nolu hadislerdir.

2.1.6. İsmâîl b. Ebî Üveys (ö. 226/841) Tarîki

Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'inde biraz zayıf bir râvî olan hocası³⁶⁹ İsmâîl b. Ebî Üveys'in –dayısı olan³⁷⁰– Mâlik'ten naklettiği 2 rivâyet bulunmaktadır. Her ikisi de Müslim ve İsmâîl tarafından tahdîs sigasıyla nakledilen bu rivâyetler, 1211/122 ve 1927/179 nolu hadislerdir.

2.1.7. Ebû Mus'ab ez-Zührî (ö. 242/857) Tarîki

Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁷¹ Ebû Mus'ab ez-Zührî'nin Mâlik'ten naklettiği 1 rivâyet bulunmakta olup o da Müslim ve Ebû Mus'ab tarafından tahdîs sigasıyla rivâyet edilen 1927/179 nolu hadistir.

2.1.8. Süveyd b. Saîd (ö. 240/855) Tarîki

Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'inde güvenilirliği tartışmalı bir râvî olan hocası³⁷² Süveyd b. Saîd'in Mâlik'ten naklettiği 1 rivâyet bulunmaktadır. 244/32 nolu bu rivâyeti Müslim Süveyd'den tahdîs, Süveyd Mâlik'ten “عن” sigasıyla nakletmektedir.

2.1.9. Halef b. Hişâm (ö. 229/844) Tarîki

Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁷³ Halef b. Hişâm'ın Mâlik'ten naklettiği 1 rivâyet bulunmakta olup o da Müslim ve Halef tarafından tahdîs sigasıyla rivâyet edilen 1442/140 nolu hadistir.

2.1.10. Mansûr b. Ebî Müzâhim (ö. 235/850) Tarîki

Müslim'in *el-Câmi'u's-sahîh*'inde sika bir râvî olan hocası³⁷⁴ Mansûr b. Ebî

³⁶⁸ Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XI, 28-29.

³⁶⁹ Bkz. Zehebî, *Mizânü'l-i'tidâl fî nakdi'r-ricâl*, Beyrût: Dârü'l-ma'rife, 1963, I, 222.

³⁷⁰ İsmâîl b. Ebî Üveys, 1211/122. hadiste “حَدَّثَنِي خَالِي مَالِكُ بْنُ أَنَسٍ” demek sûretiyle bunu belirtmektedir.

³⁷¹ Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XI, 436-437; İbrahim Harekât, “Ebû Mus'ab”, *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, X, 193.

³⁷² Özellikle yaşlanıp kör olduğunda telkine açık hala geldiği için eleştirilmekle birlikte kitabının sahîh olduğu belirtilmiştir. Buhârî hakkında hadîsi münker, Nesâî ise zayıf hükümünü vermiştir. Bkz. Zehebî, *Mizânü'l-i'tidâl*, II, 248.

³⁷³ Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, X, 577.

³⁷⁴ Yahyâ b. Maîn ve İbn Adıyy onun hakkında “lâ be'se bih”, Dârekutnî ise “sika” ifadesini kullanmış, İbn Hibbân'da onu *Kitâbü's-sikât*'inde zikretmiştir. Bkz. Yûsuf b. Abdurrahmân

Müzâhim'in Mâlik'ten naklettiği 1 rivâyet bulunmakta olup o da Müslim ve Mansûr tarafından tahdîs sigasıyla rivâyet edilen 1927/179 nolu hadistir.

2.2. Müslim'in Mâlik'in Talebelerinin Talebelerinden Rivâyetleri

Bu kategoride 26 râvî ikilisi bulunmaktadır. Bunların 5 tanesi Mâlik'in talebesi İbn Vehb'e dayanmaktadır. Burada genel kural esnetilerek hepsi peş peşe sıralanacaktır.

2.2.1. Ebu't-Tâhir (ö. 250/864)³⁷⁵→İbn Vehb (ö. 197/813)³⁷⁶ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 26 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

115/183	<u>244/32</u>	1052/122	1075	1129	1263/236	1504/14	1546/105	1555	1588
1600/118	1650/12	1686	1699/27	1722/3	<u>1751/2</u>	<u>1817/150</u>	1866/89	1932	1933
1980/9	2236/139	<u>2279/5</u>	<u>(2565) 36</u>	2572/49	2572/50				

2.2.2. Hârûn b. Saîd (ö. 253/867)³⁷⁷→İbn Vehb (ö. 197/813) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 7 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

184/304	<u>1866/89</u>	2209/79	(2637) 157	2824/3	<u>2829/9</u>	<u>2831/11</u>
---------	----------------	---------	------------	--------	---------------	----------------

2.2.3. Yûnus b. Abdûla'lâ (ö. 264/878)³⁷⁸→İbn Vehb (ö. 197/813) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 2 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetler, 198/334 ve 1057/128 nolu rivâyetlerdir.

el-Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, Beyrût: Müessesetü'r-risâle, 1980, XXVIII, 542-544.

³⁷⁵ Müslim'in hocası ve İbn Vehb'in talebesi olup sikadır. Bkz. Abdurrahmân b. Ebû Bekr es-Suyûtî, *Hüsnü'l-muhâdara fî Târîhi Mısır ve'l-Kâhira*, Mısır: Dârü ihyâi'l-kütübi'l-Arabiyye, 1967, I, 309.

³⁷⁶ Mâlik'in talebelerinden ve Ebu't-Tâhir'in hocalarından olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, IX, 224-226.

³⁷⁷ Müslim'in hocası ve İbn Vehb'in talebesi olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXX, 90-91.

³⁷⁸ Müslim'in hocası ve İbn Vehb'in talebesi olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXXII, 513-515.

2.2.4. Harmele (ö. 243/858)³⁷⁹→İbn Vehb (ö. 197/813) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 1751/2 nolu rivâyettir.

2.2.5. Amr b. Sevâd (ö. 245/860)³⁸⁰→İbn Vehb (ö. 197/813) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan (2565) 36 nolu rivâyettir.

26 râvî ikilisinden 5 tanesi de Mâlik'in talebesi Ma'n b. Îsâ'ya dayanmaktadır.

2.2.6. İshâk b. Mûsâ (ö. 264/878)³⁸¹→Ma'n b. Îsâ (ö. 198/814)³⁸² Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 6 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

235	249	251	617/186	<u>645/232</u>	<u>2279/5</u>
-----	-----	-----	---------	----------------	---------------

2.2.7. Abdullâh b. Ca'fer (ö. 240/854)³⁸³→Ma'n b. Îsâ (ö. 198/814) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 6 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

<u>(2242) 133</u>	<u>(2242) 151</u>	2382/2	(2492) 159	<u>2831/11</u>	(2862) 60
-------------------	-------------------	--------	------------	----------------	-----------

2.2.8. İbn Ebî Ömer (ö. 243/858)³⁸⁴→Ma'n b. Îsâ (ö. 198/814) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 3 rivâyet

³⁷⁹ Ebû Hâtim onun hakkında, hadisi yazılır ama hüccet olarak kullanılamaz, demiştir. İbn Adıyy ise, Harmele'nin İbn Vehb'i en iyi bilen kişi olduğunu belirtmekte, zayıf bir râvî olduğuna dair bir görüş aktarmakta, bununla birlikte rivâyetlerini incelediğini fakat zayıf sayılmasını gerektirecek bir rivâyetini görmediğini eklemektedir. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, V, 548-552.

³⁸⁰ Müslim'in hocası ve İbn Vehb'in talebesi olup sikadır. Bkz. İbn Hacer el-Askânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, Hindistan: Matbaatü dâireti'l-meârif, 1326, VIII, 45-46.

³⁸¹ Müslim'in hocası ve Ma'n b. Îsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XI, 554.

³⁸² Mâlik'in talebelerinden ve İshâk b. Mûsâ'nın hocalarından olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, IX, 305.

³⁸³ Müslim'in hocası ve Ma'n b. Îsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XIV, 384-385.

³⁸⁴ Müslim'in hocası ve Ma'n b. Îsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Bkz. Hayrüddîn b. Mahmûd ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, Beyrût: Dârü'l-ilm, 2002, VII, 135; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXVI, 640.

bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

411/80	1344	561/2
--------	------	-------

2.2.9. Hârûn b. Abdullâh (ö. 243/857)³⁸⁵→Ma'n b. İsâ (ö. 198/814)

Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 2 rivâyet bulunmaktadır. Onlar da semâ' yoluyla alınmış olan (2242) 133 ve (2242) 151 nolu rivâyettir.

2.2.10. Nasr b. Ali (ö. 250/864)³⁸⁶→Ma'n b. İsâ (ö. 198/814) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 645/232 nolu rivâyettir.

26 râvî ikilisinden 3 tanesi de Mâlik'in talebesi Abdurrahmân b. Mehdî'ye dayanmaktadır.

2.2.11. Züheyr b. Harb (ö. 234/849)³⁸⁷→Abdurrahmân b. Mehdî (ö. 198/813-814)³⁸⁸ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 4 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

1620	1817/150	1933/15	157/84
------	----------	---------	--------

2.2.12. İshâk b. Mansûr (ö. 251/865)³⁸⁹→Abdurrahmân b. Mehdî (ö. 198/813-814) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 2 rivâyet bulunmaktadır. Onlar da semâ' yoluyla alınmış olan 1517 ve 157/84 nolu rivâyetlerdir.

³⁸⁵ Müslim'in hocası ve Ma'n b. İsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXX, 96-98.

³⁸⁶ Müslim'in hocası ve Ma'n b. İsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, IX, 305, XII, 133.

³⁸⁷ Müslim'in hocası ve Abdurrahmân b. Mehdî'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XI, 409.

³⁸⁸ Mâlik'in talebelerinden ve Züheyr b. Harb'in hocalarından olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XVII, 432-433.

³⁸⁹ Müslim'in hocası ve Abdurrahmân b. Mehdî'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XII, 259-260.

2.2.13. Muhammed b. Hâtim (ö. 249/863)³⁹⁰→Abdurrahmân b. Mehdî (ö. 198/813-814) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 2 rivâyet bulunmaktadır. Onlar da semâ' yoluyla alınmış olan 1517 ve 1935/21 nolu rivâyetlerdir.

26 râvî ikilisinden 2 tanesi de Mâlik'in talebesi İshâk b. İsâ'ya dayanmaktadır.

2.2.14. Muhammed b. Râfi' (ö. 245/859)³⁹¹→İshâk b. İsâ (ö. 224/839)³⁹² Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 6 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

537/121	907	1111/83	1710	2063/186	2227/121
---------	-----	---------	------	----------	----------

2.2.15. Züheyr b. Harb (ö. 234/849)³⁹³→İshâk b. İsâ (ö. 224/839) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 3 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

1498/15	2483/147	2983/42
---------	----------	---------

26 râvî ikilisinden 3 tanesi de Mâlik'in talebesi Ravh b. Ubâde'ye dayanmaktadır.

2.2.16. İshâk b. İbrâhîm (ö. 238/853)³⁹⁴→Ravh b. Ubâde (ö. 205/820)³⁹⁵ Tarîki

³⁹⁰ Müslim'in hocası ve Abdurrahmân b. Mehdî'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXV, 20-21.

³⁹¹ Müslim'in hocası ve İshâk b. İsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Sâlih b. Muhammed "lâ be'se bih, sadûk", Ebû Hâtim ise "sadûk" olduğunu söylemiştir. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXV, 192-194.

³⁹² Mâlik'in talebelerinden ve Muhammed b. Râfi'in hocalarından olup sikadır. Sâlih b. Muhammed "lâ be'se bih, sadûk", Ebû Hâtim ise "sadûk" olduğunu söylemiştir. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, II, 462-464.

³⁹³ Müslim'in hocası ve İshâk b. İsâ'nın talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XI, 409.

³⁹⁴ Daha çok İshâk b. Râhûye diye bilinen bu muhaddis Müslim'in hocası ve Ravh b. Ubâde'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Ziriklî, *el-A'lâm*, I, 292; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, IX, 402-406.

³⁹⁵ Mâlik'in talebelerinden ve İshâk b. İbrâhîm'in hocalarından olup güvenilirliği tartışmalıdır.

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 2 rivâyet bulunmaktadır. Onlar da semâ' yoluyla alınmış olan 407/69 ve 1971/28 nolu rivâyetlerdir.

2.2.17. Muhammed b. Merzûk (ö. 248/863)³⁹⁶→Ravh b. Ubâde (ö. 205/820) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 2756/24 nolu rivâyettir.

2.2.18. Muhammed b. Abdullâh b. Nümeyr (ö. 234/849)³⁹⁷→Ravh b. Ubâde (ö. 205/820) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 407/69 nolu rivâyettir.

2.2.19. Abdullâh b. Muhammed b. Esmâ (ö. 231/846)³⁹⁸→Cüveyriye b. Esmâ (ö. 173/789)³⁹⁹ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 7 rivâyet bulunmaktadır. Semâ' yoluyla alınmış olan bu rivâyetlerin müselsel numaralarını içeren tablo aşağıdadır.

151	1072/167	1407	1438/127	1757/49	2370/152	2556/19
-----	----------	------	----------	---------	----------	---------

2.2.20. İshâk b. Mansûr (ö. 251/865)⁴⁰⁰→Bısr b. Ömer (ö. 207/822)⁴⁰¹ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 1669/6 nolu rivâyettir.

2.2.21. Abdullâh b. Abdurrahmân ed-Dârimî (ö. 255/869)⁴⁰²→Ebû Ali

-
- Hakkında Hatîb "sika", Yahyâ b. Maîn "sadûk, lâ be'se bih", Ebû Hâtim "lâ yuhtaccu bih", Nesâî "leyse bi'l-kaviyy" hükmünü vermiştir. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, IX, 402-406.
- ³⁹⁶ Müslim'in hocası ve Ravh b. Ubâde'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXVI, 377-378.
- ³⁹⁷ Müslim'in hocası ve Ravh b. Ubâde'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXV, 567-569.
- ³⁹⁸ Müslim'in hocası ve amcası Cüveyriye'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, X, 685-686.
- ³⁹⁹ Mâlik'in arkadaşlarından ve kardeşinin oğlu Abdullâh b. Muhammed'in hocalarından olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, VII, 317-318.
- ⁴⁰⁰ Müslim'in hocası ve Bısr b. Ömer'in talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, II, 474-476; Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XII, 259-260.
- ⁴⁰¹ Mâlik'in talebesi ve İshâk b. Mansûr'un hocalarından olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, IV, 138-139.
- ⁴⁰² Müslim'in kendisinden hadis naklettiği akrâmı ve Ebû Ali el-Hanefî'nin talebelerinden olup sikadır. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XII, 225.

el-Hanefî (ö. 209/824)⁴⁰³ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 706/10 nolu rivâyettir.

2.2.22. Muhammed b. Abdullâh b. Nümeyr (ö. 234/849)⁴⁰⁴→Hâlid b. Mahled (ö. 213/828)⁴⁰⁵ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 1229 nolu rivâyettir.

2.2.23. İbn Ebî Ömer (ö. 243/858)⁴⁰⁶→Yahyâ b. Ebî Ömer (?)⁴⁰⁷ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 561/25 nolu rivâyettir.

26 râvî ikilisinden 2 tanesi de Mâlik'in talebesi Abdullâh b. Mübârek'e dayanmaktadır.

2.2.24. Muhammed b. Abdurrahmân b. Sehm (ö. 243/858)⁴⁰⁸→Abdullâh b. Mübârek (181/797)⁴⁰⁹ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 2829/9 nolu rivâyettir.

2.2.25. Ebû Küreyb (ö. 247/862)⁴¹⁰→ Abdullâh b. Mübârek (181/797) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 607 nolu rivâyettir.

⁴⁰³ Adı Ubeydullâh b. Abdülmecîd olup Mâlik'in talebesi ve Abdullâh b. Abdurrahmân'ın hocalarındandır, sikadır. Bkz. İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, VII, 34.

⁴⁰⁴ Müslim'in hocası ve Ravh b. Ubâde'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXV, 567-569.

⁴⁰⁵ Mâlik'in talebesi ve İbn Nümeyr'in hocalarındandır. Ahmed b. Hanbel, onun münker hadisler naklettiğini söylemiştir. Yahyâ b. Maîn onun hakkında "mâ bihi be's" demiş, Ebû Hâtim ise hadisleri yazılabilir hükmünü vermiştir. Ebû Dâvûd da sadûk fakat Şii olduğunu belirtmiştir. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, VIII, 163-165.

⁴⁰⁶ Asıl adı Muhammed b. Yahyâ b. Ebû Ömer el-Adenî olan İbn Ebî Ömer, Müslim'in hocası ve babası Yahyâ b. Ebû Ömer el-Adenî'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Hayrüddîn b. Mahmûd ez-Ziriklî, *el-A'lâm*, Beyrût: Dârü'l-ilm, 2002, VII, 135; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXVI, 640.

⁴⁰⁷ Mâlik'in talebesi ve oğlu İbn Ebî Ömer'in hocalarındandır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXXI, 476-165; İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, XI, 260.

⁴⁰⁸ Müslim'in hocası ve İbn Mübârek'in talebelerinden olup sikadır. Bkz. İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, IX, 297.

⁴⁰⁹ Mâlik'ten hadis rivâyet eden akrâmı olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, VIII, 379.

⁴¹⁰ Tam adı Muhammed b. Alâ b. Küreyb el-Hemedânî'dir. Müslim'in hocası ve İbn Mübârek'in talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXVI, 243-247.

2.2.26. Muhammed b. Abdullâh b. Nümejr (ö. 234/849)⁴¹¹→Abdullâh b. Nâfi' (ö. 206/821)⁴¹² Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 407/69 nolu rivâyettir.

2.3. Müslim'in Mâlik'in Talebelerinin Talebelerinin Talebelerinden Rivâyetleri

Bu kategoride 2 râvî üçlüsü bulunmaktadır.

2.3.1. Ahmed b. Abdullâh (ö. 247/861)⁴¹³→Muhammed b. Ca'fer (ö. 228/843)⁴¹⁴→Şu'be (ö. 160/776)⁴¹⁵ Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 1977 nolu rivâyettir.

2.3.2. Haccâc b. Şâir (ö. 259/873)⁴¹⁶→Yahyâ b. Kesîr (ö. 206/821)⁴¹⁷→Şu'be (ö. 160/776) Tarîki

el-Câmi'u's-sahîh'te bu tarikle Mâlik'ten nakledilen 1 rivâyet bulunmaktadır. O da semâ' yoluyla alınmış olan 1977/41 nolu rivâyettir.

Sonuç

Muhammed Fuâd Abdülbâkî'nin numaralandırmasında ayrı ayrı rakamlara tekâbül eden rivâyetlerin sayısı esas alındığında Müslim'in Mâlik'ten 352 rivâyet naklettiği görülmektedir. Müslim bu 352 rivâyetin bir kısmını doğrudan Mâlik'in talebelerinden, bir kısmını talebelerinin talebelerinden, bir kısmını da talebelerinin talebelerinin talebelerinden rivâyet etmiştir. Ancak rivâyetlerin ekseriyeti doğrudan Mâlik'in talebelerinden nakledilmiştir. Ayrıca bazı rivâyetlerin Mâlik'e ulaşan birden çok senedi bulunmakta, Muhammed Fuâd Abdülbâkî'nin numaralandırmasında bazen bir rakam altında birden çok sened

⁴¹¹ Müslim'in hocası ve Abdullâh b. Nâfi'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXV, 567-569.

⁴¹² Mâlik'in talebesi ve İbn Nümejr'in hocalarındandır. Sika olmakla birlikte hafızasında biraz zayıflık vardır. Bu nedenle kitaptan aktardığı rivâyetler daha güvenilirirdir. Bkz. İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, VI, 51.

⁴¹³ Müslim'in hocası ve Muhammed b. Ca'fer'in talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, I, 365.

⁴¹⁴ Şu'be'nin yirmi yıla yakın yanında bulunmuş bir talebesi olup sikadır. Bkz. İbn Hacer, *Tehzîbü't-Tehzîb*, IX, 96-97.

⁴¹⁵ Şu'be, Mâlik'in akranı sayılabilecek olan hadis ilminin öncülerinden bir âlimdir. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, VII, 202-205.

⁴¹⁶ Müslim'in hocası ve Yahyâ b. Kesîr'in talebelerinden olup sikadır. Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, V, 466-467; İbn Hacer, *Takrîbü't-Tehzîb*, Suriye: Dârü'r-reşid, 1986, s. 153.

⁴¹⁷ Haccâc'ın hocası ve Şu'be'nin talebelerinden olup sikadır. Bkz. Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, XXXI, 499-500.

verilebilmektedir. Dolayısıyla zikredilen tüm senedlerin sayısı esas alındığı takdirde rakam 397'ye çıkmaktadır. Buna göre Mâlik'e istinâd eden rivâyetlerin râvîlere göre sayıları ve oranları şöyledir:

Rivâyetin Kaynağı	Talebe	Rivâyet Sayısı	Yaklaşık Oran
Doğrudan Mâlik'in Talebeleri	Yahyâ b. Yahyâ	227	% 57
	Kuteybe b. Saîd	49	% 12,5
	Ka'nebî	18	% 4,5
	Diğer	10	% 2,5
Mâlik'in Talebelerinin Talebeleri	Abdullâh b. Vehb	37	% 9,5
	İshâk b. Ma'n	16	% 4
	İbn Mehdî	10	% 2,5
	İshâk b. İsâ	9	% 2
	Cüveyriye	7	% 2
	Diğer	12	% 3
Mâlik'in Talebelerinin Talebelerinin Talebeleri	Şu'be	2	% 0,5

Görüldüğü üzere Müslim'in Mâlik'ten rivâyetlerinin yaklaşık % 76,5'i (304 rivâyet) doğrudan Mâlik'in talebeleri, yaklaşık %23'ü (91 rivâyet) Mâlik'in talebelerinin talebeleri ve yaklaşık % 0,5'i (2 rivâyet) ise Mâlik'in talebelerinin talebelerinin talebeleri yoluyla gelmektedir. Doğrudan Mâlik'in talebelerinden gelen 304 rivâyetin yaklaşık % 75'i Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî yoluyla elde edilmiştir. Dolayısıyla Yahyâ b. Yahyâ'nın Müslim'in Mâlik'ten rivâyet konusunda birinci tercihi olduğu açıktır.

Müslim'in Mâlik'ten rivâyet konusunda birinci tercihi Mâlik'in talebesi Yahyâ b. Yahyâ olmakla birlikte Müslim, Mâlik'in 10 talebesinden doğrudan, 12 talebesinden onların talebeleri vasıtasıyla ve 1 talebesinden de onun talebesinin talebesi yoluyla olmak üzere toplamda onun 23 ayrı talebesinden rivâyette bulunmuştur.

Doğrudan hadis alınan Mâlik'in talebeleri:

1. Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî (ö. 226/840): 227 rivâyet.
2. Kuteybe b. Saîd (ö. 240/855): 49 rivâyet.
3. Abdullâh b. Mesleme b. Ka'neb (ö. 221/836): 18 rivâyet.

4. Saîd b. Mansûr (ö. 227/842): 2 rivâyet
5. Abdüla'lâ b. Hammâd (ö. 236/851): 2 rivâyet
6. İsmâîl b. Ebî Üveys (ö. 226/841): 2 rivâyet
7. Ebû Mus'âb ez-Zührî (ö. 242/857): 1 rivâyet
8. Süveyd b. Saîd (ö. 240/855): 1 rivâyet
9. Halef b. Hişâm (ö. 229/844): 1 rivâyet
10. Mansûr b. Ebî Müzâhim (ö. 235/850): 1 rivâyet

Talebeleri vasıtasıyla hadis alınan Mâlik'in talebeleri:

1. İbn Vehb (ö. 197/813): 37 rivâyet.
2. Ma'n b. İsâ (ö. 198/814): 18 rivâyet.
3. Abdurrahmân b. Mehdî (ö. 198/813-814): 10 rivâyet.
4. İshâk b. İsâ (ö. 224/839): 9 rivâyet.
5. Ravh b. Ubâde (ö. 205/820): 4 rivâyet.
6. Cüveyriye b. Esmâ (ö. 173/789): 7 rivâyet.
7. Bişr b. Ömer (ö. 207/822): 1 rivâyet.
8. Ebû Ali el-Hanefî (ö. 209/824): 1 rivâyet.
9. Hâlid b. Mahled (ö. 213/828): 1 rivâyet.
10. Yahyâ b. Ebî Ömer (?) Tarîki: 1 rivâyet.
11. Abdullâh b. Mübârek (181/797): 1 rivâyet.
12. Abdullâh b. Nâfi' (ö. 206/821): 1 rivâyet.

Talebelerinin talebesi vasıtasıyla hadis alınan Mâlik'in talebeleri:

1. Şu'be (ö. 160/776): 2 rivâyet.

Bunlardan İsmâîl b. Ebî Üveys, Süveyd b. Saîd, Ravh b. Ubâde, Hâlid b. Mahled ve Abdullâh b. Nâfi' dışındaki Mâlik'in talebelerinin güvenilirliği noktasında pek bir problem yoktur.

Mâlik'in Talebeleri	Oran
Güvenilir talebeler	% 78
Güvenilirliği tartışmalı talebeler	% 22

Müslim, bu 23 talebe yoluyla Mâlik'ten rivâyet ettiği bütün hadisleri semâ' yoluyla almıştır.⁴¹⁸ Ancak hadisleri doğrudan Mâlik'ten alan talebeleri semâ'

⁴¹⁸ Müslim'in, kitabına dercettiği rivâyetlerin çoğunluğunu yazılı kaynaklardan aldığı şeklinde

yanında kırâat yolunu da kullanmışlardır. Müslim'in Mâlik'ten rivâyetlerinin % 57'sini oluşturan 227 rivâyetin kaynağı olan Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî bu rivâyetlerinin tümünü, Kuteybe b. Saîd 49 rivâyetinden 26'sını, Ka'nebî 18 rivâyetinden 1'ini, Abdüla'lâ b. Hammâd ise her iki rivâyetini de kırâat yoluyla İmâm Mâlik'ten ahz etmiştir. Bu durumda ortaya şöyle bir tablo çıkmaktadır:

Yöntem	Rivâyet Sayısı	Yaklaşık Oran
Semâ'	141	% 35
Kırâat	256	% 65

Müslim'in Mâlik'ten yaptığı rivâyetler, onun talebeleri tarafından rivâyet edilen ve günümüze ulaşan matbû' Muvatta' nüshalarında araştırıldığında, 352 rivâyetin 332 tanesinin aynı, çok benzer, benzer veya farklı sened ve metinlerle ilgili nüshalarda yer aldığı görülmüştür. 20 rivâyet ise mevcut Muvatta' nüshalarının hiçbirinde yer almamaktadır. Muhtemelen bu durumun sebebi ilgili rivâyetlerin Mâlik'in diğer talebeleri tarafından rivâyet edilmeleri ve onların Muvatta' nüshalarının günümüze ulaşmamış olmasıdır. Müslim'in Mâlik'ten yaptığı rivâyetlerin Muvatta' nüshalarında bulunma veya bulunmama oranları aşağıdaki tabloda detaylandırılmıştır.

Benzerlik Durumu	Rivâyet Sayısı	Yaklaşık Oran
Aynı sened ve metin	174	% 49
Benzer sened ve metin	152	% 43
Farklı sened ve benzer metin	3	% 1
Farklı sened ve farklı metin	3	% 1
Bulunamayanlar	20	% 6

Müslim rivâyetlerinin Muvatta' nüshalarında araştırılması sırasında bazı rivâyetlerin esas alınan Yahyâ b. Yahyâ el-Leysî nüshasında değil de sadece Ebû Mus'âb, Şeybânî veya Hadesânî nüshalarında yer aldığı görülmüştür. İlgili rivâyetlerin kaynak nüshalarda yer alma oranları şöyledir:

---

bir görüş de vardır. Bu görüş, Müslim'in, eserindeki rivâyetlerin neredeyse tümünü kendilerinden aldığı 14 hocasının tamamına yakınının eser sahibi olmasına dayandırılmaktadır. Bkz. Mehmet Emin Özafşar, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", *Ankara İlahiyat Fakültesi Dergisi*, XXXIX, (1999), 295-296. Kanaatimizce Müslim'in hocalarının, rivâyetlerini kitaplarından okuyarak nakletmesi ve Müslim'in de bu hadisleri semâ' yoluyla almış olması mümkündür. Nitekim Müslim, eserini hepsini hocalarından bizzat işittiği 300.000 hadisten seçerek tasnif ettiğini belirtmektedir. Bkz. Dilek Tekin, "Müslim ve el-Câmiü's-Sahîh'i Üzerine", *Bülent Ecevit İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2/1 (2015), 56. Tekin'in tercüme ettiği metnin Arapça aslı şöyledir: "صنفت هذا المسند صنفته من ثلاثمائة ألف حديث مسموعة" Bkz. Zehebî, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, XII, 565.

Nüsha	Rivâyet Sayısı	Yaklaşık Oran
Leysî	318	% 90
Şeybânî	8	% 2,5
Ebû Mus'ab	4	% 1
Hadesânî	2	% 0,5
Bilinmeyen	20	% 6

Horasanlı Yahyâ b. Yahyâ et-Temîmî'den rivâyet edilen hadislerin genellikle aynı sened ve metinlerle Endülüslü Yahyâ b. Yahyâ el-Leysî'nin Muvatta' nüshasında yer alması önemli bir detaydır. Bu durumun, muhaddislerin Muvatta' rivâyetlerini koruma noktasındaki hassasiyetlerine bir delil teşkil ettiği söylenebilir.

Kaynakça

- A'zamî, M. Mustafa, "Buhârî", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, VI, 368-372.
- Buhârî, Ebû Abdillâh Muhammed b. İsmâîl, *Şahîhü'l-Buhârî*, Kâhire: Dârü'l-hadîs, 2011.
- Çakın, Kâmil, "Kuteybe b. Saîd", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXLI, 491-492.
- Efendioğlu, Mehmet, "Saîd b. Mansûr", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXXV, 562.
- Harekât, İbrahim, "Ebû Mus'ab", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, X, 193-194.
- İbn Hacer, Ahmed b. Ali el-Askalânî, *Tehzîbü't-Tehzîb*, Hindistan: Matbaatü dâireti'l-meârif, 1326.
- İbn Hacer, Ahmed b. Ali el-Askalânî, *Takrîbü't-Tehzîb*, Suriye: Dârü'r-reşîd, 1986.
- Kandemir, M. Yaşar, "el-Câmi'u's-şahîh", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, VII, 114-123.
- Kandemir, M. Yaşar, "el-Câmi'u's-şahîh", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, VII, 124-129.
- Kandemir, M. Yaşar, "Muvatta", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXXI, 416-418.
- Kandemir, M. Yaşar, "Müslim b. Haccâc", *Türkiye TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXXII, 93-94.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Abdullâh b. Mesleme el-Ka'nebi rivâyeti-* (nşr. Abdülmecîd Türkî), Beyrût: Dârü'l-garbi'l-İslâmî, 1999.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Abdullâh b. Vehb rivâyeti-* (nşr. Mikloş Muranyi), Beyrût: Dârü'l-garbi'l-İslâmî, 2002.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Abdurrahmân b. Kâsım rivâyeti-* (nşr. Muhammed b. Alevî), Abu Dabi: el-Mecmeu's-sekafi, 2004.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Ali b. Ziyâd el-Hadesânî rivâyeti-* (nşr. Muhammed el-Şâzelî en-Nüfeyr), Beyrût: Dârü'l-garbi'l-İslâmî, 1980.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Ebû Mus'âb ez-Zührî rivâyeti-* (nşr. Beşşâr Avvâd Ma'rûf ve Mahmûd Muhammed Halîl), Beyrût: Müessesetü'r-risâle, 1998.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Muhammed b. Hasan eş-Şeybânî rivâyeti-* (nşr. Abdülvehhâb Abdüllatîf), Kâhire: Lecnetü' ihyâi't-türâs, 1994.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Süveyd b. Saîd el-Hadesânî rivâyeti-* (nşr. Abdülmecîd Türkî), Beyrût: Dârü'l-garbi'l-İslâmî, 1994.
- Mâlik b. Enes, *el-Muvatta' -Yahyâ b. Yahyâ el-Leysî rivâyeti-* (nşr. Muhammed Fuâd Abdülbaki), Kâhire: Dârü'l-hadîs, 2005.
- Mizzî, Yûsuf b. Abdurrahmân, *Tehzîbü'l-Kemâl fî esmâi'r-ricâl*, Beyrût: Müessesetü'r-risâle,

1980.

- Müslim, Ebü'l-Hüseyn Müslim b. el-Haccâc, *Şahîhü Müslim*, Beyrût: Dâru'l-kütübü'l-ilmîyye, 2011.
- Özafşar, Mehmet Emin, "Rivâyet İlimlerinde Eser Karizması ve Müslim'in el-Câmiu's-Sahîh'i", *Ankara İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 39, (1999), 287-356.
- Özel, Ahmet, "Mâlik b. Enes", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXVII, 506-513.
- Özkan, Halit, "Yahyâ b. Yahyâ el-Minkarî", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XLIII, 269-270.
- Polat, Salahattin, "Ka'nebî", *TDV İslâm Ansiklopedisi (DİA)*, XXIV, 305-306.
- Sezgin, Fuad, *Buhârî'nin Kaynakları*, İstanbul: İbrahim Horoz Basımevi, 1956.
- Sifil, Ebubekir, *Muvatta Nüshaları Muhteva Analizi*, İstanbul: Rihle Kitap, 2017.
- Suyûtî, Abdurrahmân b. Ebû Bekr, *Hüsnü'l-muhâdara fî Târîhi Mısır ve'l-Kâhira*, Mısır: Dâru ihyâi'l-kütübü'l-Arabiyye, 1967.
- Tekin, Dilek, "Müslim ve el-Câmiü's-Sahîh'i Üzerine", *Bülent Ecevit İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 2/1 (2015), 49-68.
- Tekin, Dilek, "Müslim'in Sahîh'inin Yazılı Kaynakları Üzerine Bazı Tespitler". *Hadis ve Siyer Araştırmaları*, 1/1 (2015), 124-163.
- Zehebî, Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed, *Siyerü a'lâmi'n-nübelâ*, Beyrût: Müessesetü'r-risâle, 1985.
- Zehebî, Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed, *Mîzânü'l-i'tidâl fî nakdi'r-ricâl*, Beyrût: Dâru'l-ma'rife, 1963.
- Ziriklî, Hayrüddîn b. Mahmûd, *el-A'lâm*, Beyrût: Dâru'l-ilm, 2002.
- el-Mektebetü'ş-şâmile 3.64.